

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

03.09 – КМР.1852 “С” 2022.12.15.016ПЗ

НУБІП України

ЛЕВЧЕНКО НАДІЇ АНДРІЇВНИ

НУБІП України

2023 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ННІ лісового і садово-паркового господарства

УДК 712.41 (477.43)

ПОГОДЖЕНО ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Директор ННІ Завідувач кафедри
лісового і садово-паркового ландшафтної архітектури
господарства та фітодизайну

проф. Васишин Р.Д. проф. Колесніченко О.В.
2023 р. 2023 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему Організація та облаштування монохромного саду "Люмос" в с. Зеленче
Дунаєвського району Хмельницької області

Спеціальність 206 - Садово-паркове господарство

Освітня програма Садово-паркове господарство

Орієнтація освітньої програми Освітньо-професійна

Гарант освітньої програми
кандидат біол. наук, доцент Сидоренко І.О.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

кандидат біол. наук, доцент Сидоренко І.О.
Виконав Левченко Н.А.

КИЇВ – 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
ландшафтної архітектури та
фітодизайну

проф. Колесніченко О.В.

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ)
“ ” 2022р.

ЗАВДАННЯ

на виконання магістерської кваліфікаційної роботи студенту

Левченко Надія Андріївна

Спеціальність 206 – Садово-паркове господарство

Тема магістерської кваліфікаційної роботи Організація та облаштування монохромного саду “Дюмос” в с. Зеленче Дунаєвського району Хмельницької області

затверджена наказом ректора НУБіП України від “15” грудня 2022 р. № 1852“С”

Термін подання завершеної роботи на кафедру 09.11.2023 р.

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи натурне обстеження об’єкту, фотофіксація, обміри території, літературні джерела, інтернет-джерела

Перелік питань, які потрібно розробити:

- провести натурне обстеження та передпроектний аналіз території об’єкту проектування;
- розробити ситуаційний та опорний план території об’єкту проектування;
- надати проєктні пропозиції щодо функціональної та ландшафтно-планувальної організації території;
- запропонувати заходи щодо благоустрою території з візуалізацією основних елементів композиції.

Перелік графічних документів: ситуаційний план, опорний план, схема функціонального зонування, генеральний план, схема об’ємно-просторового рішення, план-схема маршрутів руху територією об’єкту, схема планувальної та об’ємно-просторової організації території, візуалізації прийнятих рішень

Дата видачі завдання “21” жовтня 2022 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____

Сидоренко І.О.

Завдання прийняв до виконання _____

Левченко Н.А.

РЕФЕРАТ

НУБІП УКРАЇНИ

Магістерська кваліфікаційна робота складається із пояснювальної записки та графічної частини. Пояснювальна записка викладена на 86 сторінках комп'ютерного тексту, складається із вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменувань), 5 додатків, 40 рисунків, 4 таблиць.

НУБІП УКРАЇНИ

У першому розділі «Аналіз досвіду створення монохромних садів» охарактеризовано поняття «монохромний сад», проводиться системний історичний огляд прикладів створення монохромних садів у світі. Оцінюється вибір кольорової палітри, особливості композицій та вплив монохромності на емоційний стан та сприйняття відвідувачів.

НУБІП УКРАЇНИ

У другому розділі «Передпроектний аналіз території об'єкту проектування» встановлено, що територія проектування перебуває в земельній власності Дунаєвської міської влади, площею 2,6 га. Водні устрої та будівлі на території проектування відсутні. Існуючі насадження не відповідають задумці, мають незадовільний санітарний стан і потребують видалення. Територія потребує повного перепланування та реорганізації, необхідна ґрунтова підготовка місця для проектування.

НУБІП УКРАЇНИ

У третьому розділі «Ландшафтно-планувальна організація монохромного саду "Люмос" в с. Зеленче Дунаєвського району Хмельницької області» враховані основні положення концепт-ідеї, які спрямовані на створення красивого та емоційно комфортного середовища монохромного саду, виділено функціональні зони, наведено пропозиції щодо планувальної організації, підібрано асортимент рослин.

НУБІП УКРАЇНИ

У четвертому розділі «Благоустрій території саду "Люмос"» запропоновані розроблені автором об'єкти благоустрою на основі описаної концепт-ідеї.

Ключові слова: монохромний сад, колір, проектні пропозиції, зонування території, композиція насаджень, територія, об'єкт.

НУБІП УКРАЇНИ

ЗМІСТ	
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1	9
АНАЛІЗ ДОСВІДУ СТВОРЕННЯ МОНОХРОМНИХ САДІВ	9
РОЗДІЛ 2	20
ПЕРЕДПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ ПРОЄКТУВАННЯ	20
2.1. Загальна характеристика об'єкту	20
2.2. Природні умови	22
2.3. Аналіз сучасного стану території	24
РОЗДІЛ 3	29
ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ МОНОХРОМНОГО САДУ “ЛЮМОС” В С. ЗЕЛЕНЧЕ ДУНАЄВЕЦЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	29
3.1. Концепт-ідея створення монохромного саду	29
3.2. Функціональне зонування та планувальна організація території об'єкту	32
3.3. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту	38
3.4. Композиція насадження та асортимент рослин території об'єкту	41
РОЗДІЛ 4	49
БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ САДУ “ЛЮМОС”	49
4.1. МАФ в благоустрої території	49
4.2. Функціональне та декоративне освітлення території	55
4.3. Особливості облаштування дорожньо-стежкової мережі	58
ВИСНОВКИ	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ	71

НУБІП України

ВСТУП

НУБІП України

Ландшафтна архітектура стала невід'ємною частиною людського життя з тих самих пір, як разом із розвитком суспільства та його потреб виникла необхідність підлаштовувати споконвічно природній ландшафт «під себе», при цьому не втрачаючи зв'язку із природою.

НУБІП України

Територія для проектування знаходиться на вул. Садовій у с. Зеленче, Дунаєвецького району, Хмельницької області. Загальна площа території становить 2,6 га. На межі з об'єктом проходить одна головна та дві другорядні автомобільні дороги. Також до нього прилягає широкий вільний простір. Майбутній сад виступатиме візитівкою населеного пункту, оскільки саме він відкривається в перспективі при в'їзді в село. Призначений для відпочинку та зближення с природою, він також відіграватиме естетичну та емоційно комфортну роль завдяки підбраному монохромному асортименту рослин.

НУБІП України

НУБІП України

Актуальність теми. Якщо зараз, беручи Україну, ми бачимо порівняно стрімкий розвиток ландшафтної архітектури у містах, то відносно малі населені пункти залишаються без якісного оформлення простору та без зрозумілих інструментів його розвитку. Саме тому для проектування обрана територія сільської місцевості.

НУБІП України

Об'єкт дослідження. Особливості створення монохромних садів.

НУБІП України

Предмет дослідження. Організація та облаштування території монохромного саду.

НУБІП України

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської кваліфікаційної роботи є розробка концепції монохромного саду в селі Зеленче, Дунаєвецького району,

НУБІП України

Хмельницької області. Для розробки поставленої мети було сформульовано наступні завдання:

- проаналізувати досвід створення монохромних садів;
- провести натурне обстеження та передпроектний аналіз території об'єкту проектування;

- розробити ситуаційний та опорний план території об'єкту проектування;
- надати проектні пропозиції щодо функціональної та ландшафтно-планувальної організації території;

- запропонувати заходи щодо благоустрою території з візуалізацією основних елементів композиції.

Методи дослідження. Методи проведених досліджень базуються на загальнонаукових (описові, аналітичні, систематизація, узагальнення), емпіричних (спостереження, вимірювання, опитування) та спеціальних (моніторингові, візуальні із застосуванням ландшафтної графіки та програмних графічних редакторів ArchiCAD 26, Realtime Landscaping Architect 2018, Adobe Photoshop 22.2.0, SketchUp).

Положення, винесені на захист, розкривають:

- досвід і особливості створення монохромних садів;
- передпроектний аналіз території об'єкту проектування;
- питання функціональної та ландшафтно-планувальної організації території монохромного саду;
- питання облаштування території
- питання створення композиції насаджень та підбору необхідного асортименту рослин;

Практичне значення результатів. Практичне значення магістерської кваліфікаційної роботи полягає у розробці проектних пропозицій щодо організації

та облаштування території монохромного саду “Люмос” в с. Зеленче Дунаєвського району Хмельницької області.

Апробація результатів роботи. Результати кваліфікаційної магістерської роботи апробовано на 76-й Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства» (2022) та 77-й Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства» (2023). Зайнято 2-ге місце за галуззю «Архітектура та містобудування» в I етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Публікації. За результатами роботи 76-ї Всеукраїнської студентської науково-практичній конференції «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства» опубліковані тези доповідей «Проектні пропозиції, щодо організації території монохромного парку по вул. Садовій у с. Зеленче, Кам’янець-Подільського району, Хмельницької області».

За результатами роботи 77-ї Всеукраїнської студентської науково-практичній конференції «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства» опубліковані тези доповідей «Концепт-ідея створення монохромного саду “Люмос” в с. Зеленче, Кам’янець-Подільського району, Хмельницької області».

Структура і обсяг роботи. Магістерська кваліфікаційна робота складається із пояснювальної записки та графічної частини. Пояснювальна записка викладена на 86 сторінках комп’ютерного тексту, складається із вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменувань), 5 додатків, 40 рисунків, 4 таблиць.

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ ДОСВІДУ СТВОРЕННЯ МОНОХРОМНИХ САДІВ

Монохромний сад - це концептуальний підхід до ландшафтного дизайну, де головною ідеєю є використання лише одного кольору, або ж декількох кольорів одного кольорового спектру, для створення ландшафтною композиції. Наприклад, це може бути сад, де переважають різні відтінки зеленого кольору, або ж сад, в якому використовуються різні відтінки блакитного [1].

Концепція монохромних садів виражає гармонію та єдність кольору у природному середовищі, надає дизайну певної чистоти і простоти, яка приваблює спостерігачів та створює незабутні враження.

Гра кольору та його найрізноманітніших відтінків в монохромних садах створює гармонійний і збалансований образ. Цей вид саду може бути особливо ефективним в місцях з обмеженим простором, оскільки один колір створює візуальний ефект збільшення простору. Окрім того, монохромні сади можуть бути дуже ефективним інструментом для створення різних настроїв та почуттів.

Наприклад, блакитний сад може створювати відчуття спокою та глибини, зелений - природності та життєрадісності, а червоний - енергії та палкості.

Обираючи кольорову гаму для монохромного саду, важливо враховувати власні вподобання та здатність кольору впливати на емоції та почуття людини.

Кожен колір має свою унікальну символіку та впливає на наше сприйняття, тож обирати варто той, який найкраще виражає ідею та мету озброєного простору.

Історичний досвід створення монохромних садів сягає давніх часів. Наприклад, в Японії, що відома своєю пристрасною до мінімалізму і простоти, монохромні сади проектувались поблизу монастирів та храмів, де вони слугували місцем медитації та називались «місячними садами» (рис. 1.1). Вони доповнювалися

НУБІП України

світлим камінням, піском, білими хризантемами і водою, в якій відображалося світло місяця. У таких садах головну роль відігравали форми, текстури та архітектурні елементи, що створювали враження статичності та спокою.

Згідно з японською традицією, монохромні сади виконують роль медитаційного центру, де людина може відчутти гармонію в єднанні з природою та самою собою. Сади цього типу не вимагають від відвідувачів займатися аналізом та роздумами про сенс буття, а сприяють утилізації зайвих думок, а також віднаходженню внутрішнього спокою [51].

Рис. 1.1. Місячний сад [36]

У епоху Відродження сади почали ставати об'єктом мистецького задуму, а культура садівництва поширилася по всій Європі. На цьому етапі монохромні сади склалися з лінійно-геометричних форм та геометрично розміщених клумб з однорідних квітів або кущів. Прикладом монохромних садів цієї епохи можуть слугувати «Сади кохання» на території замку Вилландрі, Франція (рис. 1.2).

Декоративний сад, призначений для огляду з вікон кімнати замку, ілюструє сагу про кохання в червоно-рожевих барвах та ідеальній формі живоплотах [20].

Рис. 1.2. «Сади кохання» замку Вілландрі, Франція [47]

Монохроматичні сади були популярними і в барокову епоху, коли сади стали важливою частиною архітектурного дизайну палаців і резиденцій. Наприклад, у Франції, Версальський палац має сади з формованими кущами, які дуже схожі на монохромні сади.

Піку своєї популярності монохромні сади набули в 18-19 століттях. В тогочасній Англії було популярним створення «зелених кімнат», де використовувались виключно зелені відтінки різних рослин. У таких садах велика увага приділялась формуванню геометричних фігур та лабіринтів, що створювало відчуття порядку та стабільності.

Трохи пізніше монохромні сади набули популярності завдяки праці видатних ландшафтних дизайнерів, таких як, наприклад, Віта Саквіль-Вест ("Білий сад" замку Сіссінгхерст, що в Англії) [39].

Зазвичай організовані та незалежні люди, які приділяють увагу охайності і акуратності, віддають перевагу саме білому кольору, який символізує чистоту, непорочність та асоціюється з урівноваженістю та спокоєм. Цей вишуканий та стильний колір спонукає до об'єктивності та нейтральності в будь-яких ситуаціях.

Тому ті, хто живуть активним життям, втомлені від міської гонитви та нерозгаданих

проблем, можуть знайти в білому саду місце для повноцінного відпочинку та душевної рівноваги [26].

Хоча білий сад відноситься до категорії монохромних, він все ще являє собою оптичну суміш всіх кольорів спектру. У кольоротерапії потік білого світла використовується з метою гармонізації внутрішніх відчуттів, отримання як опори, так і простору для свободи і зростання одночасно [26].

Сад замку Сіссінгхерст із його «Білим садом», створеним Вітою Саквіль-Вест, є однією із найвідоміших пам'яток садово-паркового мистецтва Англії та приваблює до себе відвідувачів цілий рік. "Білий сад" породив багато наслідувань,

адже до Віти та її чоловіка Гарольда Ніколсона, ніхто не намагався створити повністю білий сад. Здавалося б, що може бути простіше, ніж просто підібрати асортимент рослин білого кольору? Насправді, це не так вже й легко, адже загальний вигляд завжди залежить не лише від кольору, але й від його відтінків. Для

створення образу тієї самої чистоти та легкості, Саквіль-Вест довелося ретельно аналізувати усі підібрані види на предмет їх сумісності саме з візуальної точки зору [43].

«Білий сад» замку Сіссінгхерст має заспокійливий ефект, і навіть якщо там тисячі квітів, він ніколи не здається «переповненим». Зелене та сріблясте листя

дерев та чагарників створює плавний перехід, а більшість клумб обрамлені та розділені між собою бордюрами із самшиту. В центрі цього неймовірного саду знаходиться завита плетистими білими трояндами альтанка. У загальній композиції

саду беруть участь найрізноманітніші рослини із білими квітами, сріблясто-білим,

плямистим чи облямованим листям: головатень, космея, королиця, гортензія, ковила, біла півонія, лобелія, мальва, наперсник та багато інших (рис. 1.3) [50].

Рис.1.3. «Білий сад» замку Сіссінгхерст, Англія [43, 50]

Одним із прикладів монохромних садів може бути і червоний сад. Власникам червоного саду можна бути впевненими, що депресія завжди оминатиме їх стороною, адже червоний - це колір енергії, любові, життєвої сили та палкості.

Люди, які обирають червоний колір, відзначаються своєю сміливістю, силою волі, лідерськими якостями та запальним характером. Вони проявляють альтруїстичні тенденції, проте схильні до неспокійності та досить нетерплячі [26].

Під впливом червоного кольору стимулюються фізіологічні процеси в організмі людини, що призводить до підвищення активності, зміцнення імунітету, поліпшення зору, покращення апетиту і нормалізації роботи кровообігу. Однак слід зазначити, що для нервових і легко збудливих людей цей колір може бути протипоказаним [30].

Обираючи червоний для оформлення саду, важливо враховувати не лише переваги, але й деякі його особливості та недоліки. Наприклад, занадто яскраві

квітники не дуже підходять для оформлення невеликих ділянок, адже здатні візуально зменшувати простір [26].

Найвідомішим прикладом червоного монохромного саду, певне, є «The Red Borders» в Hidcote Manor Garden, що в Англії (рис. 1.4). «The Red Borders», звісно, не такі відомі, як «Білий сад» Віти Саквіль-Вест у Сіссінгхерсті, але сміливий дизайн Лоуренса Джонстона початку 1900-х років вражає відвідувачів своєю ефектністю і майстерно демонструє те, як інтенсивно забарвлені червоні квіти, обрамлені більш приглушеними розкішними відгінками, набувають елегантності та гармонійності [34].

Рис. 1.4. «The Red Borders» в Hidcote Manor Garden, Англія

Лоуренс Вотербері Джонстон, британський садовий дизайнер, під час створення «The Red Borders» надихався картиною Джона Августа «Madame Suggia» (рис. 1.5). На картині зображена віолончелістка в пишній яскраво-червоній сукні,

оточена симфонією приглушених прохолодних червоних відтінків. Колір, який міг бути майже до нестерпності інтенсивним, приборкується і стає гармонійною частиною загальної композиції. Це зображення досі використовується як своєрідний орієнтир для вибору видів та сортів рослин для саду Джонстона [34].

Рис. 1.5 Картина «Madame Suggia» авторства Джона Августа, 1920 р [34]

Джонстон також був відомим колекціонером тропічних рослин і з радістю спонсорював, та й сам їздив в експедиції до Європи, Азії, Африки та Південної Америки, аби віднайти та привезти на батьківщину рідкісні види. Саме тому багато рослин «The Red Borders» є тропічними. Насолоджуватись їх неймовірною красою можна до кінця літа, а трохи пізніше уже настає період розквіту однорічних і багаторічних рослин, у тому числі жоржин і сальвії. Загальна композиція також включає в себе скумпію, ліщину пурпурнолисту, червоний бамбук, темнолисті канни, новозеландський льон та червону кордиліну [46].

Чорний сад – певне, найважчий у виконанні зі всіх монохромних садів. Перш за все, через обмежений асортимент рослин, адже селекціонери досі шукають способи, аби вивести сорти та культивари істинно чорного кольору. Насправді,

чорні сади названі так умовно, адже самі рослини завжди темно-бордові, темно-фіолетові, темно-зелені, але аж ніяк не чорні. На даному етапі розвитку світової селекції це, на жаль, неможливо [27].

Прикладом такого саду можна назвати «Чорний сад» в парку Андре Сітроен (рис. 1.6). Парк Андре Сітроен розташований на місці колишнього паризького заводу Сітроєн. Відкритий у 1992 році, площею 14 га, це один із найновіших парків столиці. Ця футуристична ділянка, спроектована відомими ландшафтними дизайнерами та архітекторами (Ален Прово, Жиль Клеман, Патрік Берже, Жан-Поль Віг'є та Франсуа Джодрі), пропонує прекрасний вид на Сену та є єдиною зеленою зоною в Парижі, яка виходить прямо до річки [41].

В парку Андре Сітроен можна з легкістю заблукати і так само, з легкістю, віднайти себе. Це унікальний в своєму роді простір, в якому можна поетапно зануритись не лише в чорний, але й в інші кольори нашого зорового спектру. Парк розділений на шість частин, як алегорія на шість людських сенсорних відчуттів. Кожна частина має свій, особистий колір. Наприклад, зелений колір втілює у собі слух, червоний – відчуття смаку, блакитний та синій – нюх, а золотий та срібний, відповідно, нашу інтуїцію та зір. Окремо від них знаходиться білий ахроматичний сад – місце гармонії та відпочинку від вражень та почуттів.

На фоні інших естетично привабливих та яскравих частин парку «Чорний сад» виглядає похмурим, непривітним і навіть, в деяких випадках, неприємним. Справа в тому, що кожен колір володіє здатністю впливати і часто навіть лікувати, проте чорний колір сам по собі досить скупий і не здатен нічого «подарувати». Він лише здатний «вбирати» в себе. Саме тому, відвідуючи «Чорний сад» в парку Андре Сітроен, можна відчутти атмосферу наростаючої таємничості і легкої тривоги, та, подри все, захвалу та насолоди. Тут ростуть рослини із дуже темним листям, темнохвойні дерева, а навесні в саду квітнуть чорні тюльпани [42].

Рис.1.6. «Чорний сад» в парку Андре Сітроен, Франція [41]

Ще одним цікавим прикладом може бути сад у жовтому кольорі, який виділяється серед інших кольорів в спектрі та відзначається своєю яскравістю.

Він має різні відтінки, включаючи холодний і теплий, які впливають на емоції та стан людини. Жовтий сприяє активній мозковій діяльності, покращує пам'ять та допомагає боротися зі сонливістю і втомою. Такий колір приваблює товариських та цікавих людей з багатою уявою, які легко пристосовуються до різних ситуацій і дивляться на світ з оптимізмом. В жовтому саду стимулюються розумові процеси

та активізуються фізіологічні функції організму, але перенасичення жовтим може

спричинити перенапруження нервової системи. Тому важливо розумно

використовувати жовтий колір у дизайні саду, можливо комбiнуючи його з більш спокійними тонами, як кремовий чи фіолетовий, для досягнення гармонійного та стимулюючого ефекту [26].

Прикладом жовтого саду є «Gold Border» на території маєтку Wave Hill в Нью-Йорку (рис. 1.7). Маєтєк Wave Hill має площу в 28 акрів і включає в себе два історичних будинки, які датуються 1843 та 1927 роками. Wave Hill став важливим місцем проживання та гостювання для багатьох видатних осіб наприкінці 19-го та

на початку 20-го століть. У 1960 році власність була передана мерії Нью-Йорка, і

вона перетворилася в культурний центр та сад, доступний для громадськості. Wave

Нілл пропонує надзвичайну культурну та природну спадщину для мешканців і відвідувачів міста, а його офіційні сади представлені різноманітними експозиційними ділянками [49].

Рис.1.7. «Gold Border», США [48]

«Gold Border» – це яскрава та сонячна смуга насаджень, яка повністю відповідає своїй назві та тягнеться вздовж стежки, що веде повз Альпійський будинок до Водних і Диких садів маєтку Wave Hill. Навесні смуга зазвичай майорить цвітом нарцисів (рис. 1.8) [48].

Рис.1.8. Цвітіння нарцисів, «Gold Border», США [48]

Як зазначає Том Крістофер, автор журналу Nature into Art: ««Монохроматичне» може звучати підозріло як «одноманітне». Насправді, як доводить цей район Wave Hill, сад, налаштований на один відтінок, може створювати неймовірну динаміку, і навіть викликати захоплення» [31].

НУБІП УКРАЇНИ

Висновки:

Монохромний сад представляє собою інноваційний підхід до ландшафтного дизайну, в якому використовуються один або кілька кольорів з одного кольорового спектру для створення ландшафтних композицій. Ця ідея надає дизайну чистоти і простоти, привертаючи увагу спостерігачів та створюючи різноманітні настрої та почуття. Кожен колір має свою символіку і може впливати на емоції та настрої людей. Монохромні сади беруть свій початок ще з давніх культур, включаючи японські сади, які сприяють медитації та спокою. Ця ідея активно поширювалася в Європі, де стала важливою частиною ландшафтного дизайну.

У сучасній ландшафтній архітектурі монохромні сади залишаються популярними і досить часто використовуються для створення ефекту гармонійного, спокійного простору. Вони можуть бути втілені у різних формах, від формованих кущів до масивів однотипних рослин або створення мінімалістичного ландшафту з використанням лише каменів і води.

У загальному, створення монохромних садів - це високохудожній процес, який вимагає багато уваги та ретельного планування. Але в результаті може бути створена неповторна та чудова композиція, яка чудово відображає сучасні тенденції дизайну, відповідає заданим критеріям та забезпечує унікальні відчуття та емоції у відвідувачів.

Отже, монохромні сади мають довгу історію в ландшафтному дизайні та залишаються популярними і в сьогоденні.

НУБІП УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 2

ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ ПРОЄКТУВАННЯ

НУБІП України

2.1. Загальна характеристика об'єкту

НУБІП України

Територія проєктування (рис. 2.1) знаходиться в межах села Зеленче, Дунаєвецького району, Хмельницької області (Додаток А.1).

НУБІП України

Зеленче (колишня назва Злочинці) має багатий історичний шлях, який виступає в себе події різних періодів. Воно розташоване у верхов'ях річки Мукші, за 8 км від районного центру і за 7 км від залізничної станції Балли на лінії Кам'янець-Подільський — Гречани. Населення — 2245 чоловік.

НУБІП України

Перша згадка про село в історичних документах датується 1493 роком. В цей час тут було 20 дворів. Зруйноване турками в 1530 році, поселення відновилося у 1542 році [7].

НУБІП України

НУБІП України

Рис 2.1. Схема розташування об'єкту проєктування (Google maps) [1]

НУБІП України

Територія, обрана для проектування монохромного саду, у XVII ст. належала панам Заліським, а через століття стала частиною розподілу володінь між дрібними поміщиками та передавалась із рук в руки. Наприкінці XIX ст. земля належала родині Мартсон, а на початку 1950-х років увійшла до складу колгоспу ім. Орджонікідзе. До розпаду колгоспу оброблялась в складі решти 2,8 тис. га орної землі. При цьому, межі території постійно змінювались і набули сталого вигляду лише на початку століття. Зараз ділянка належить Дунаєвецькій міській раді [7].

Слід відмітити, що поряд з об'єктом проходить головна автомобільна дорога.

Майбутній сад висунатиме візитівкою населеного пункту, оскільки саме він відкривається в перспективі при в'їзді в село. По периметру з двох сторін території проектування проходять автомобільні дороги та прилягає широкий вільний простір, який пізніше можна буде викупити для розширення ділянки невеликого монохромного саду.

Водні устрої на території проектування відсутні, рівень залягання ґрунтових вод – 9 м. У липні зазвичай переважають північно-західні вітри, у січні, як і в середньому за рік – південно-східні. Середня річна швидкість вітру становить 4м/с.

Перші осінні заморозки припадають на кінець вересня – початок жовтня.

Останні весняні заморозки бувають на початку травня. Найбільша глибина промерзання ґрунту складає 130 см.

Територія відведена, для створення саду, повинна відігравати роль відпочинку та зближення с природою. Насадження, котрі зараз зростають на території об'єкту проектування не відповідають задумці, мають незадовільний санітарний стан і відповідно низьку декоративність.

Фоном існуючих насаджень є трав'яний покрив, котрий теж має низьку декоративність, оскільки заселений великою кількістю бур'янів та має низьку зімкнутість травостою.

2.2. Природні умови

18 липня 2020 року в рамках адміністративної реформи в Україні кількість районів Хмельницької області зменшено до трьох, а територію Дунаєвцького району включено до складу Кам'янець-Подільського, разом із Чемерівцьким та Ново-Ушицьким районами [5].

Кам'янець-Подільський район - один із трьох адміністративних районів Хмельницької області, його адміністративним центром назване місто Кам'янець-Подільський. Район розташований у крайній південній частині Хмельницької області, що відповідає сучасним межам історичного Поділля. На заході та півдні район межує відповідно з Тернопільською та Чернівецькою областями [35].

Площа Кам'янець-Подільського району становить 1537 квадратних кілометрів, що займає 7,5 % від загальної площі області. Всього по території району протікає сім річок, у тому числі Дністер і Смотрич. На січень 2020 року населення району становило 63 302 особи.

Територія Кам'янець-Подільського району розташована на Подільській височині в зоні лісостепу. Сучасний ґрунтовий покрив району сформувався під впливом ґрунтоутворних порід, рельєфу, клімату, рослинного покриву та господарської діяльності людини.

Ґрунтоутворними породами Кам'янець-Подільського району є лесні і лесовидні суглинки, які стали основою для формування різних типів ґрунтів.

Району притаманні темно-сірі, сірі лісові, чорноземи типові, звичайні, лугові та дернові ґрунти. Найродючішими є чорноземи типові. Переважають малогумусні (4-4,5% гумусу) і середньогумусні (біля 8% гумусу) чорноземи. Тут спостерігаються інтенсивні процеси водної ерозії, що ускладнює можливість механізованого обробітку [35].

На території району панує помірно-континентальний клімат, що характеризується теплим літом, м'якою зимою і достатньою кількістю опадів. Кількість опадів, 70 % яких припадає на теплий період, становить 500—640 мм на рік. Поверхня району в основному становить полего-хвилясту лесову рівнину [35].

Клімат Кам'янець-Подільського району

Таблиця 2.1

Місяць	Середня темп., °С	Норма опадів, мм
Січень	-3.6	42
Лютий	-1.4	34
Березень	+3.9	33
Квітень	+11.3	41
Травень	+15.3	52
Червень	+19.8	61
Липень	+20.1	59
Серпень	+21.0	42
Вересень	+15.2	39
Жовтень	+10.5	31
Листопад	+4.0	41
Грудень	+0.8	52
Рік	+9,7	600

Поверхневі водні ресурси включають в себе такі річки, як Смотрич, Мукша, Тернава, Тернавка, Студениця та Ушиця. Під водоймами зайнято 0,641 тис.га, в тому числі водосховищами, ставками та іншими штучними водоймами -0,302 тис.га. [4].

2.3. Аналіз сучасного стану території

Для оцінки стану території був проведений передпроектний аналіз (Додаток А.2) даного об'єкту. Дослідження території дало можливість визначити специфіку ділянки та особливості природнього оточення.

Зі східної сторони до території прилягає широкий вільний простір (поле). З північної сторони розташована дорога транзитного руху. Із західної сторони розташовані житлові будинки на відстані 15 м від крайньої межі території саду та дорога транзитного руху. З південної сторони прилягають житлові будинки. Відстань до житлових будинків – 35 м.

У минулому та реальному часі на даній території ніяких будівельних споруд не існує.

Під час огляду території, відведеної під проектування монохромного саду, було розраховано загальний баланс її компонентів (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1.

Баланс території об'єкту

№ п/п	Назва елемента	Існуючі площі	
		м ²	%
1	Будівлі та споруди	-	-
2	Зелені насадження:		
	– дерева	7 911,25	30,3
	– кущі	4 343,40	16,7
	– трав'яний покрив	13 790,35	53,0
	Всього	26 045,0	100,0

Була проведена фотофіксація стану території. Відсутні будь-які елементи благоустрою, наявна лише здичавіла рослинність, яку уже частково почали видаляти з ділянки. Частина землі оброблена, зараз вона досі активно експлуатується місцевими жителями для вирощування кормових культур (рис.2.2).

Рис. 2.2. Сучасний стан території проектування (фото автора)

Для аналізу насаджень була проведена інвентаризація. Насадження на території розміщені не рівномірно. Найбільше рослин розташовано в південній та північній частині об'єкту. На сьогоднішній день на території саду зростає 78 дерев, 46 із

яких в незадовільному, 29 - в задовільному та 3 в відмінному стані. Чагарникова рослинність покриває значну частину землі під пологом дерев та має неестетичний та неохайний вигляд, тому потребує видалення (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Сучасний стан насаджень території (фото автора)

Під час проведення натурного обстеження території були визначені такі головні породи, як: *Acer platanoides* L., *Tilia cordata* Mill. Зустрічаються також поодинокі дерева *Quercus robur* L. та *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. Кушова рослинність представлена *Cornus alba* L., *Sambucus nigra* L. та *Rosa canina* L. (рис. 2.4).

Рис. 2.4. *Sambucus nigra* L. на території об'єкту (фото автора)

Також на об'єкті зростає *Fraxinus excelsior* L. 25 м заввишки, якому уже більше 70-ти років. Під час загальносільської перевірки на наявність пошкоджень та шкідників та загалом на стан аварійності насаджень було виявлено, що це дерево уражене осередками ядрової гнилі та потребує видалення, адже загрожує безпеці місцевих жителів та цілісності близько розташованих до нього будинків (рис.2.5).

Рис. 2.5 *Fraxinus excelsior* L. на території об'єкту (фото автора)

За результатами аналізу досліджуваного об'єкту, можна зробити висновок, що дана територія потребує повного перепланування та реорганізації. Для проєктування монохромного саду слід провести ґрунтовну підготовку території

Висновки:

Територія для проєктування монохромного саду розташована у селі Зеленче, Дунаєвецького району, Хмельницької області, і в даний час перебуває в земельній власності Дунаєвецької міської влади. Майбутній монохромний сад стане візитною карткою цього населеного пункту, оскільки саме він відкривається при в'їзді до села.

Перед початком проектування, проведений передпроектний аналіз даної території, який включає в себе дослідження її особливостей та природного середовища. Слід зазначити, що територія має вільний простір, сусідство з автомобільними дорогами і житловими будинками. Наразі там відсутні будь-які споруди.

Аналіз наявних насаджень показав нерівномірне розміщення рослин на території, з більшим числом рослин на південній та північній частинах. Загалом на території росте 78 дерев, із яких 46 перебувають в незадовільному стані, 29 - в задовільному, і лише 3 - в відмінному стані. Чагарникова рослинність, яка покриває значну частину землі під кроками дерев, має неохайний вигляд та потребує видалення.

Інвентаризаційний огляд показав, що на території переважно ростуть такі дерева, як клен, липа, дуб, ясен та вільха. Більшість із найстаріших дерев виявилися ураженим ядровою гниллю, і потребують негайного видалення через загрозу для місцевих жителів та близько розташованих будинків.

Для створення монохромного саду "Лісмос" територія потребує повного перепланування та реорганізації, необхідна ґрунтова підготовка місця для проектування.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ МОНОХРОМНОГО САДУ “ЛЮМОС” В С. ЗЕЛЕНЧЕ ДУНАСВЕЦЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. Концепт-ідея створення монохромного саду

У роботі ландшафтного дизайнера питання колористики завжди посідає провідне місце, адже, незалежно від віку чи соціального статусу, людське зорове сприйняття в першу чергу реагує на світло, після чого увага негайно акцентується на кольори [8].

Колір є основним фактором, який люди помічають, коли входять у ландшафтний простір, і є головним визначальним фактором при виборі квітучих рослин та зрізаних квітів [52].

Монохромний сад - це концептуальний підхід до ландшафтного дизайну, де головною ідеєю є використання одного кольору або його відтінків для створення ландшафтною композиції. Такі сади набули популярності завдяки праці видатних ландшафтних дизайнерів, таких як Гертруда Джекілл і Віта Савіль-Вест ("Білий сад" замку Сіссінхерст, що в Англії [39]).

Монохромні сади надають можливість споглядати кольори з нового ракурсу та підкреслюють важливість кольору в ландшафтному дизайні та в нашому повсякденному житті. Ця концепція надає дизайну певної чистоти, гармонії і простоти, яка приваблює спостерігачів та створює незабутні враження.

Майбутній сад с. Зеленче (загальна площа – 2,6 га), призначений для відпочинку та гармонійного злиття з природою, відіграватиме естетичну та емоційно комфортну роль завдяки підбраному асортименту рослин в різноманітних відтінках жовтого кольору – кольору сонця, тепла та оптимізму

(рис.3.1) Вибір жовтого, як основного кольору монохромного саду “Люмос”, також нерозривно пов’язаний із загальною концепцією, що пропонується для створення планувальної структури саду.

Рис.3.1. Проектні рішення а) центральна площа; б) зона релаксу (розроблено автором)

Концепт-ідея щодо створення планувальної структури саду полягає у поєднанні форм та ліній, які своїм загальним виглядом відображають взаємозв'язок наших небесних світил: Сонця, Місяця й зірок (рис.3.2). За основу взято також зображення зі зворотнього боку карт Таро.

НУБІП УКРАЇНИ

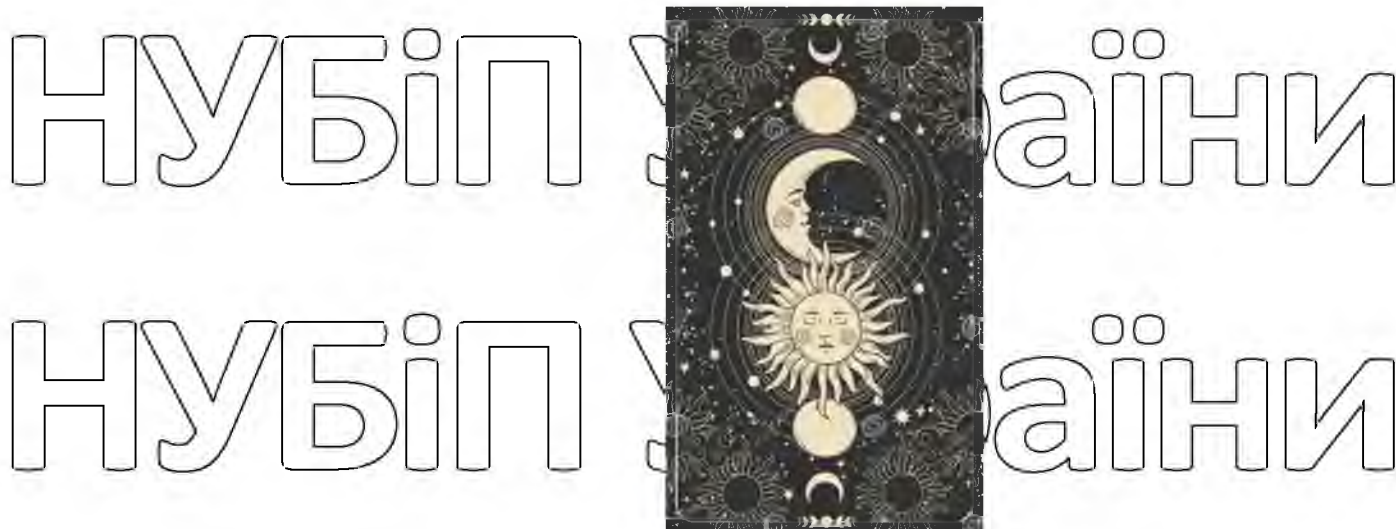

Рис.3.2. Зворот карт Таро, використаний як референс (стокове фото)

Згідно ідеї, дизайн саду відтворісе собою незбагнену космічну гармонію. Форми та лінії, які пропонуються для створення планувальної структури, відображають геометричні або органічні образи, які асоціюються зі Сонцем, Місяцем і зірками. Наприклад, кола і спіралі можуть символізувати оберти планет навколо Сонця, а також фази Місяця, а геометричні форми можуть нагадувати сузір'я на небі. Ця концепція передбачає собою унікальний і дивовижний ландшафт, який відображає не лише природу на Землі, але й надзвичайну красу і загадковість космосу.

Запропонована для монохромного саду назва "Люмос" є посиланням на всім відомі книги про Гаррі Поттера авторства Джоан Роулінг. «Lumos» — закляття, яке змушує загорятись на кінці чарівної палички малесенький вогник, здатний осяяти темряву та освітити шлях.

Описана концепція монохромного саду може наштовхувати відвідувачів на широкий спектр почуттів та емоцій. Геометричні форми та лінії планувальної організації викликатимуть захоплення перед ідеєю космічної гармонії, легкість та простота дизайну можуть сприяти створенню атмосфери спокою, налаштувати відвідувачів на позитивні емоції, на сприйняття не лише візуальне, але й духовне.

НУБІП України

3.2. Функціональне зонування та планувальна організація території об'єкту

Природне середовище має суттєвий вплив на всі аспекти та етапи планування садово-паркових об'єктів, зокрема, із ним обов'язково повинна узгоджуватись планувальна структура і система розміщення різних функціональних зон, розміри і планувальні характеристики яких напряду залежать від місцевих кліматичних факторів та умов функціонування саду. Архітектурно-планувальне рішення має враховувати належне розташування алей і доріжок серед зелених насаджень, забезпечувати належну циркуляцію повітря, створювати відкриті та закриті простори [19].

На основі аналізу ситуаційного, опорного плану (Додаток А.1, Додаток А.2) та схеми ландшафтного аналізу на першому етапі організації території було запропоновано виділити наступні зони:

1. зона головного входу;
2. зона додаткового входу;
3. центральна;
4. прогулянкова;
5. зона релаксу;
6. зона тихого відпочинку.

Зонування такого типу задовольнить потреби всіх відвідувачів, адже містить в основі можливість заняття різноманітними видами дозвілля (Додаток А.3).

Зона головного входу в монохромний сад розташовуватиметься в північній частині території проектування (рис. 3.3). Головний вхід відкриває вид на алею, що спрямовуватиме відвідувачів по головній осі саду до центральної зони та зони відпочинку. Огорожа саду міцна, металева, проте мінімалістично-прозора, що дозволить людям, що проходять повз монохромний сад, звернути увагу на

естетично привабливу територію та заохотить їх зайти всередину. Площа від головного входу виконана у вигляді півмісяця, оточена лавками та ліхтарями по своїй периферії.

Рис. 3.3. Зона головного входу (розроблено автором)

Зона додаткового входу розташовуватиметься в південно-західній частині саду (рис. 3.4). Площа додаткового входу матиме форму півкруга з промінчиками, одразу нашоувуючи відвідувача на думку про сонячне сяйво. З зони додаткового входу відкриватиметься вид на один із запроєктованих фонтанів.

Рис. 3.4. Зона додаткового входу (розроблено автором)

Вибір місця розташування входів на територію монохромного саду аргументується приляганням до транспортних доріг, що забезпечує доступність до об'єкту. Основною метою входів є акцентування уваги та зацікавлення відвідувачів об'єктом, а також розподілення потоку відвідувачів іншими територіями.

Відповідно до планувального рішення в зоні головного входу передбачається алея, котра спрямовує відвідувачів по головній композиційній осі саду прогулянкові зони та головній домінанті - центральній площі з фонтаном кулеподібної форми (рис. 3.5). Центральна зона є серцем саду та головним місцем для насичення основним кольором садово-паркового об'єкту.

Рис. 3.5. Центральна площа з фонтаном кулеподібної форми (розроблено автором)

Наступною демонструється зона релаксу зі штучно створеним озером у формі молодого місяця (рис. 3.6). Зона релаксу є спрямована на створення спокійного та комфортного середовища для відвідувачів і для цього на її території також розміщені лави та альтанки, де люди можуть посидіти, відпочити від турбот, почитати книгу, або ж поспілкуватися із близькими.

Рис. 3.6. Зона релаксу зі штучним озером (розроблено автором)

Одразу після зони релаксу представлена ще одна прогулянкова зона, що межує з зоною тихого відпочинку та зоною додаткового входу (рис. 3.7).

Рис. 3.7. Прогулянкова зона (передній план), зона тихого відпочинку (праворуч) та зона додаткового входу (ліворуч) (розроблено автором)

На сеневі запропонованого функціонального зонування розроблено план-схему дорожньо-стежкової мережі (Додаток А.4) та генеральний план, на якому представлені пропозиції щодо організації та облаштування монохромного саду "Люмос" в с. Зеленець Дунаєвського району Хмельницької області (рис. 3.8)

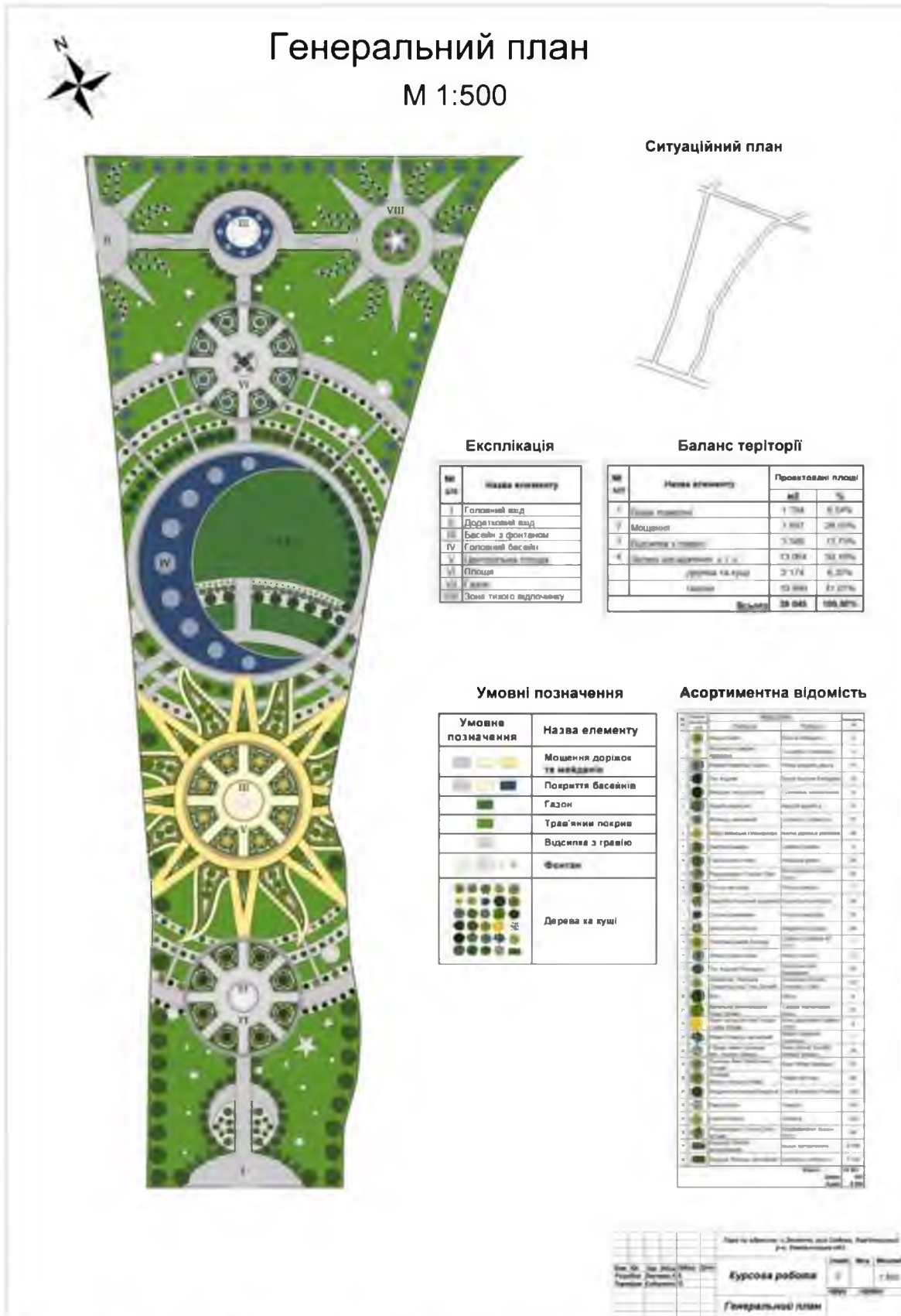

Рис. 3.8. Генеральний план (розроблено автором)

НУБІП України Територія саду не велика за розмірами, загальна її площа становить 26 045 м², 50,16 % якої згідно проектних рішень займатимуть зелені насадження, 29,55 % - мощення, 6,54 % - водні поверхні, 13,75 % - відсіпка з гравію. (табл. 3.1).

НУБІП України Таблиця 3.1
Баланс території проектування

№ п/п	Назва елементу	Існуючі площі	
		м ²	%
1	Водні поверхні	1 704,0	6,54
2	Мощення	7 697,0	29,55
3	Відсіпка з гравію	3 580,0	13,75
2	Зелені насадження:		
	— дерева та кущі	2 174,0	8,35
	— газон	10 890,0	41,81
	Всього	26 045,0	100,0

НУБІП України Наведенні проектні пропозиції щодо організації та облаштування монохромного саду, несуть в собі більше, ніж просто вирішення питань дизайну та організації простору. Вони мають стратегічне і соціокультурне значення та можуть зробити значний внесок у поліпшення якості життя місцевого населення, а також створити гармонійний та естетичний образ території для відпочинку та єднання з природою.

НУБІП України

3.3. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту

Об'ємно-просторове рішення території базується на гармонійному поєднанні просторів, які можуть бути відкритими чи закритими, і ця комбінація визначає емоційний контекст сприйняття садово-паркового об'єкту. Справно спроектоване об'ємно-просторове рішення ніколи не набридне, лише навпаки, надасть відвідувачам можливість розслабитися та відчувати насолоду під час прогулянки [17].

Об'єкт проектування має спрощений, плоский рельєф без різких перепадів. Горизонтальна, пласка територія спрощує процес проектування та будівництва, оскільки не вимагає значних затрат на земельні роботи, зрізів або великих зусиль для її вирівнювання. Це дозволяє зосередитися на дизайні та елементах об'ємно-просторового рішення. Горизонтальна поверхня ділянки полегшує розміщення будь-яких елементів об'ємно-просторового рішення, таких як альтанки, доріжки, скульптури, чи інші об'єкти. Також вона забезпечує більш доступне середовище для відвідувачів, включаючи людей з обмеженими можливостями. Відсутність схилів і нерівностей полегшує рух по території та зменшує ризик травм. До того ж, в такому випадку відсутності суттєвих обмежень, людське сприйняття здатне охопити максимальну кількість запроектованих елементів та не отримати «перенасичення» за умови правильного та органічного чергування закритих та відкритих просторів.

Монохромний сад “Люмос” проектуватиметься на рівнинній поверхні, тому найбільш важливим питанням є питання композиційного планування рішення території.

Найцікавіші місця, де відкриваються різні за сприйняттям перспективи (передня, середня, дальня), підкреслюватимуться розміщенням там майданчиків, лав. Це створить можливість для відвідувачів насолоджуватися красою саду та відчувати різноманітність кожного куточка.

Роль головної домінанти відіграватиме центральна площа з фонтаном куполоподібної форми завдяки своїй масштабності та функціональному призначенню

(рис.3.5). Вона має відповідати такому психо-емоційному настрою, як насолода, гармонія та спокій. Виконана у формі Сонця з клумбами та доріжками-промінцями, центральна площа повністю відповідатиме загальній концептуальній ідеї: вона – центр саду, так само як і саме небесне світило Сонце – центр нашої Сонячної системи.

Фонтан в центральній частині площі стане композиційним центром та символізуватиме рух та життя, нагадуватиме про те, що нічого в світі не стоїть на місці, в той час, як усі інші елементи, менш динамічні, відіграватимуть роль тимчасового перепочинку від мирських турбот, короткочасної зупинки для споглядання краси того, що нас оточує.

Ця зона буде призначена для відпочинку та медитації, де відвідувачі зможуть насолодитися спілкуванням та розслабитися під легкий шум води, який створює фонтан. Також, з допомогою легкого підвищення, створюватиметься ефект панорамного огляду. Стоячи в центрі площі, кожен відвідувач зможе окинути поглядом весь сад, від головного входу до другорядного.

На території монохромного саду також запропоновано розганувати озеро у формі молодого місяця, яке матиме такий же космічний ефект, як і центральна площа (рис. 3.9). Воно займатиме майже 7% від загальної площі саду та матиме важливе композиційне значення. Озеро стане не лише об'єктом естетичного сприйняття, але й функціонально вплине на тепловий режим та вологість повітря в саду. Плавні лінії вигину сприятимуть приємному та спокійному сприйняттю оточуючого середовища, роблячи прогулянки та відпочинок в зоні релаксу більш наповненими та медитативними.

Рис.3.9. Озеро в формі молодого місяця в зоні релаксу (розроблено автором)

Великі водні поверхні являються паркоутворюючим фактором. Завдяки відсутності фізичних перешкод велика водна горизонтальна поверхня забезпечує можливість візуального сприйняття серії панорам і видових картин ландшафту із різних відстаней [38].

Прогулянкова зона простягатиметься на всю територію монохромного саду та відповідатиме такому психо-емоційному настрою, як розрядка (рис.3.10). Цей простір побудований на принципах простоти та легкості, де всі форми мають плавні та знайомі контури, не обтяжуючи сприйняття.

Рис.3.10) Елементи прогулянкові зони монохромного саду (розроблено автором)

Зона тихого відпочинку має на меті створити спокійне середовище, що відповідатиме такому психо-емоційному настрою, як споглядання (рис.3.11). Тут

масштабність майже повністю втрачає своє значення, оскільки основна ідея полягає в тому, щоб відвідувач занурився в свої внутрішні роздуми та відчув внутрішній спокій

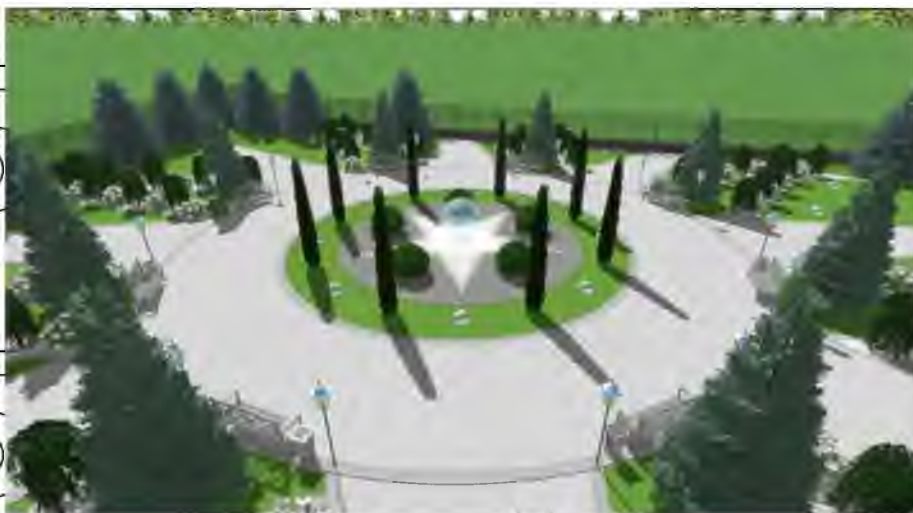

Рис.3.11. Зона тихого відпочинку (розроблено автором)

Простір цієї зони відрізняється скромністю та відсутністю різких контрастів, створюючи відчуття ізольованості та усамітнення. Він також надає відвідувачам відчуття безпеки. Використовуються нейтральні та приглушені кольори, а також контрольовані потоки звуків, які не відволікають увагу свідомості, але сприяють релаксації та зосередженню на внутрішніх думках та відчуттях.

3.4. Композиція насадження та асортимент рослин території об'єкту

Рослини, зокрема дерева, відіграють ключову роль у формуванні внутрішнього оформлення ландшафту. Вони визначають пропорції і форму пейзажу, створюють контраст між відкритими та закритими просторами ділянки будь-якого садово-паркового об'єкту, розмежовують їх. Кожен вид рослин має свої характерні особливості, такі як висота, форма, силует та архітектоніка крони. [17].

Перед тим як розпочати підбір саме тих деревних та кущових видів, які нанесені на генеральний план, було вирішено головне питання: за яким принципом підбирати рослини. Оцінивши ситуацію, кліматичні та географічні властивості місця розташування саду, ми зупинилися на екологічному та фізіономічному принципах.

Екологічний принцип підбору рослин полягає в тому, щоб враховувати природні умови середовища, в якому буде зростати певний вид рослин. Це означає, що рослини повинні бути висаджені в такому місці та умовах, які найкраще відповідають їхнім природним потребам. Тільки в цьому випадку можна досягти максимального декоративного ефекту, оскільки рослинний організм буде перебувати в умовах, які є найбільш оптимальними для нього з точки зору екології [4].

Фізіономічний принцип зосереджений на тому, як найкраще відобразити декоративні характеристики рослин, поєднати їх гармонійно з оточуючим ландшафтом і спорудами, і створити такий дизайн садово-паркового об'єкту, який вражатиме естетичні почуття людини та вважатиметься витвором мистецтва. Цей підхід прагне підкреслити природню красу рослин у найрізноманітніших їх поєднаннях, забезпечуючи позитивний вплив на сприйняття і емоції відвідувачів [4].

Для створення композиції насаджень монохромного саду “Ліомос” запропоновано рослини, що виглядом свого листя чи квітів відповідають жовтому кольоровому спектру – теплому й сонячному: *Acacia baileyana* F.Muell., *Euonymus fortunei* 'Emerald 'n' Gold' (Turcz.) Hand.-Maz., *Hypericum prolificum* 'Hidcote', 'Yellow Doll' rose, *Acer platanoides* 'Golden Globe', *Kerria japonica* 'Pleniflora', *Forsythia x intermedia* та ін.. Більшу частину насаджень займатимуть хвойні породи, листяних – набагато нижчий відсоток.

Рослини, запропоновані для створення композиції насаджень наведені в таблиці Додатку Б.1. Також важливим аспектом є дослідження питання

На території саду запроєктовані наступні типи посадок: групові, рядові, солітерні.

Солітери – це відокремлені від загальних насаджень рослини, які розміщуються в особливо важливих місцях території, можуть центральними частинами будь-якого дизайну, привертаючи увагу і створюючи бажану атмосферу чи настрій. Їхнє призначення полягає в тому, щоб привернути увагу та відзначити певні точки або області в ландшафті. Солітери створюють перехід від масивів чи групових насаджень до більш відкритих просторів [23].

Групові посадки дерев та кущів використовуються зазвичай для кількох цілей у ландшафтному дизайні. По-перше, вони створюють зелений фон для інших рослин чи елементів дизайну. Це додає гармонії і вигідно підсилює загальний ефект від вигляду території.

По-друге, групові посадки використовуються для заповнення відкритого простору, додають об'єму і структури дизайну. Вони можуть бути розташовані так, щоб візуально обмежувати або виділяти певні області на території, створюючи при цьому цікаві комбінації і контрасти [4].

Для створення груп запропоновані види, яким притаманні дані умови. Для створення акцентів були використані: *Forsythia x intermedia*, *Acacia baileyana* F. Muell., *Kerria japonica 'Pleniflora'* та ін.

Також при створенні композицій насаджень саду використовуватимуться рядові посадки, які виконуватимуть функцію куліс, та рам, а також направлятимуть відвідувачів.

Живоплоти – це ряд чагарників або невисоких дерев, посаджених близько один до одного і утворюють суцільну стіну [6].

Жива огорожа, а саме, невисокий бордюр на даній території запроєктований з *Buxus sempervirens* L.. висотою до 0,5 м. Бордюр буде розмежовувати сегменти площ із квітниковим оформленням (рис. 3.12).

Рис. 3.12. Бордюр із *Buxus sempervirens* L. на центральній площі (розроблено автором)

Зона релаксу зустрічає відвідувачів рядовою посадкою *Acacia baileyana*

F. Muell, яка буде милувати око своїм приємним цвітом та чудово виглядатиме у

загальній композиції поряд із запроєктованими кулеподібними фонтанами (рис. 3.13).

Рис. 3.13. Рядова посадка із *Acacia baileyana* F. Muell при вході в зону релаксу

(розроблено автором)

У зоні тихого відпочинку запропонована композиція із групового насадження *Chamaecyparis lawsoniana 'Ellwoodii'* та *Taxus baccata 'Repandens'* (рис. 3.14). Спокійна, виважена, не обтяжуюча зорове сприйняття, вона красиво підкреслює форми загальної концепції та виносить на перший план ще один із запроєктованих фонтанів.

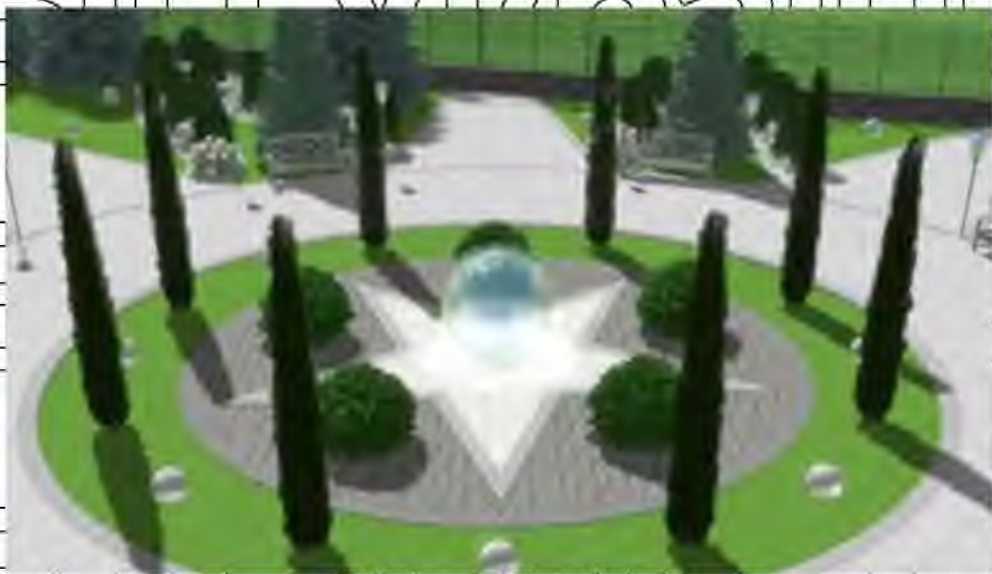

Рис. 3.14. Групова композиція в зоні тихого відпочинку (розроблено автором)

У зоні центральної площі запроєктовані рослинні композиції в регулярному стилі, обрамлені бордюрами із *Viburnum sempervirens* L. (рис. 3.15). До композицій центральної площі входять такі види рослин, як *Huronicum prolificum* L., 'Yellow Doll' rose, *Acer platanoides 'Golden Globe'* L., *Kerria japonica 'Pleniflora'*, *Rose 'White Meidiland'*, *Rose Hybrid Tea 'Mrs. Herbert Stevens'*. Регулярний стиль характеризується рівномірним розташуванням рослин, обрамленням бордюрами, та використанням геометричних форм, які створюють гармонійний і об'єднаний вигляд центральної площі. Зазначені рослини додають різноманіття, кольору та аромату, створюючи приємну і гармонійну атмосферу для відвідувачів саду.

Рис. 3.15. Рослинна композиція, обрамлена бордюром з центральною рослиною - кленом (розрослено автором)

Композиційне використання рослинного матеріалу на території об'єкту в тих чи інших формах безпосередньо залежить від ідейного задуму, ролі в загальній композиції, прийому планування кожної зони саду.

Висновки:

Концепція монохромного саду "Лімос" базується на використанні жовтого кольору, який асоціюється з сонцем, теплом та оптимізмом. Такий вибір кольору тісно пов'язаний з загальною ідеєю створення саду, який відтворює космічну гармонію та сприяє візуальному та емоційному сприйняттю. Концепція саду відображає геометричні та органічні форми та лінії, які асоціюються з небесними світилами, такими як Сонце, Місяць та зірки.

Зонування території саду передбачає поєднання відкритих та закритих просторів, а також різноманітні види зон, що враховують потреби та бажання відвідувачів, надаючи можливість вибору різних видів відпочинку та розваг.

НУБІП УКРАЇНИ

Наведені проектні рішення не тільки вирішують питання дизайну та організації простору, але також мають соціокультурне та стратегічне значення, сприяючи поліпшенню якості життя місцевого населення та створюючи гармонійний образ території для спільного відпочинку та злиття з природою.

НУБІП УКРАЇНИ

Для створення багатошарових та різноманітних композицій монохромного саду "Люмос" запропоновані як хвойні, так і листяні види рослин

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 4

БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ САДУ “ШОМОС”

НУБІП України

4.1. МАФ в благоустрої території

НУБІП України

Малі архітектурні форми охоплюють всі декоративні елементи і конструкції, які не лише викликають певний настрій, але й об'єднують простір для виконання спільної функції. Слово "малі" в їхній назві не просто так, оскільки їхні розміри завжди обмежені і завжди менше, ніж розміри основної споруди на ділянці [13].

НУБІП України

При виборі композиції та стилістики малих архітектурних форм (МАФ) важливо враховувати функціональне призначення і планувальну структуру садово-паркової території. Це означає, що МАФ повинні відповідати своєму призначенню і добре вписуватися в загальну концепцію, не руйнуючи зв'язок між різними зонами, бути багатфункціональними, надійними, економічними і привабливими [13].

НУБІП України

При виборі малих архітектурних форм важливо враховувати й екологію території та по максимуму використовувати природні матеріали, такі як дерево та камінь. Це покращить якість навколишнього середовища та при цьому виглядатиме природньо та гармонійно. Важливим аспектом також є вибір єдиного стилю.

НУБІП України

Також кількість малих архітектурних форм завжди повинна задовольняти потреби відвідувачів. МАФ повинно бути в достатку.

МАФ художньо-декоративного призначення – елементи благоустрою, які створюються головним чином для естетичних та декоративних цілей. Вони додають художнього вираження і стильності до зеленого простору, створюючи при цьому естетичний комфорт для відвідувачів. Такі МАФ можуть бути виготовлені з різних матеріалів, включаючи камінь, дерево, метал, скло та інші природні або штучні матеріали, які відповідають концепції та стилістиці садово-паркового об'єкту.

НУБІП України

До малих архітектурних форм художньо-декоративного декоративного призначення відносять: арки, скульптури, декоративні водойми, фонтани [15].

Фонтани – декоративні елементи, які додають краси та елегантності будь-якому ландшафту. Вони можуть слугувати акцентами, великими скульптурними або архітектурними композиціями, що прикрашають сад. Вони стають незамінним атрибутом будь-якої садово-паркової території в спекотні дні і дозволяють відвідувачам насолоджуватися садом, не перегріваючись. До того ж, звук води, який створюється фонтанами, має заспокійливу дію [38].

По всій території саду розміщена велика кількість фонтанів різноманітних видів і форм. Майже кожен із них має декоративну підсвітку, яка особливо чарівно виглядає у вечірній час (рис.4.1). Кожен фонтан розроблений з допомогою будівельних інструментів програми Realtime Landscaping Architect та виконаний у індивідуальному стилі, що відповідає тій чи іншій функціональній зоні.

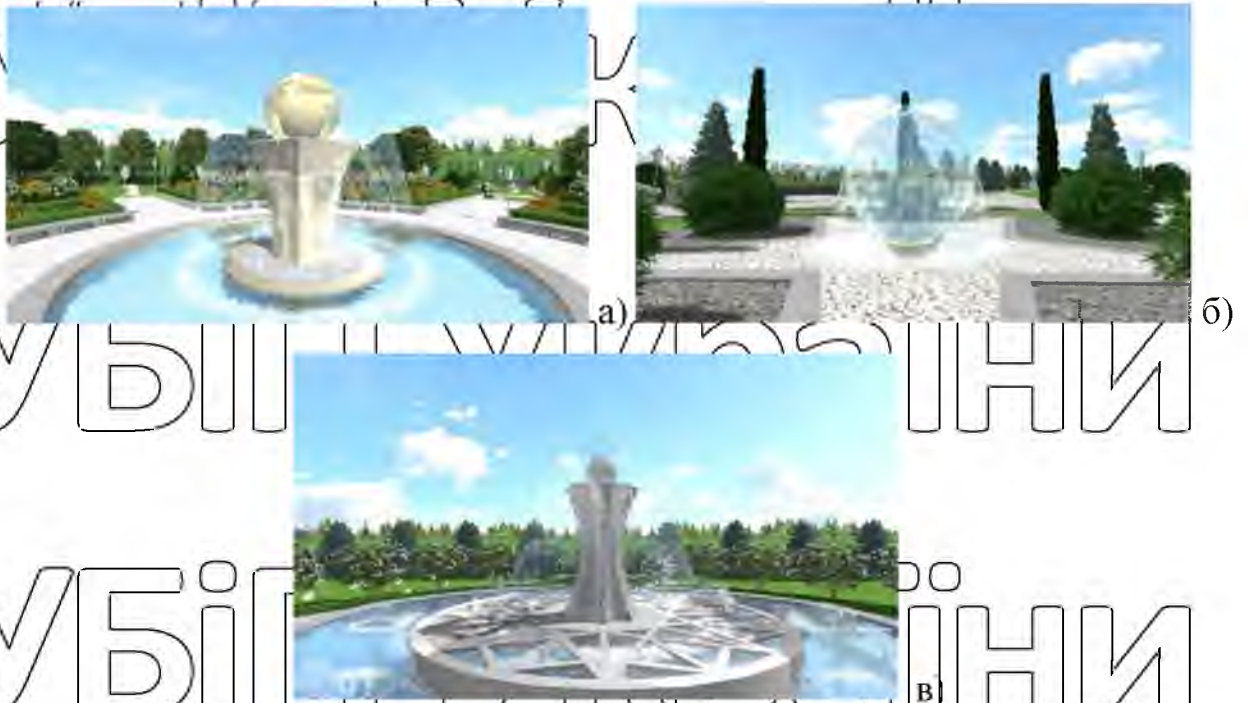

Рис.4.1. Фонтани: а) з підсвіткою в прогулянковій зоні; б) кулеподібний з підсвіткою в зоні тихого відпочинку; в) з підсвіткою та ажурною основою в прогулянковій зоні (розроблено автором)

Серед МАФ художньо-декоративного призначення на території монохромного саду "Промос" також запроєктовані альтанки (рис.4.2).

Рис.4.2. Білі альтанки біля озера в зоні релаксу (розроблено автором)

Креслення конструкції альтанок повністю виконано в програмі SketchUp (рис.4.3). Альтанка складається з дерев'яного каркасу, пофарбованого у білий колір, має восьмикутну форму. Стіни альтанки мають вигляд простої дерев'яної сітки з рівномірно розміщеними по всій площині квадратиками-отворами. Її підлога викладена плитами з натурального білого каменю, а скляний дах має вигляд восьмикутної піраміди. Така альтанка ідеально підходить для відпочинку, читання книги, обідів на свіжому повітрі та зустрічей з друзями. Завдяки білому кольору та скляному даху, альтанка має світлий та чистий вигляд, який додає відчуття легкості та об'єму у загальну композицію. До того ж, вона гарно виглядатиме у поєднанні з іншими білими елементами території монохромного саду, такими як, наприклад, доріжки та майданчики. В деякому сенсі білий колір чудово підкреслює основну кольорову гаму та в цілому завжди виглядає доволі естетично.

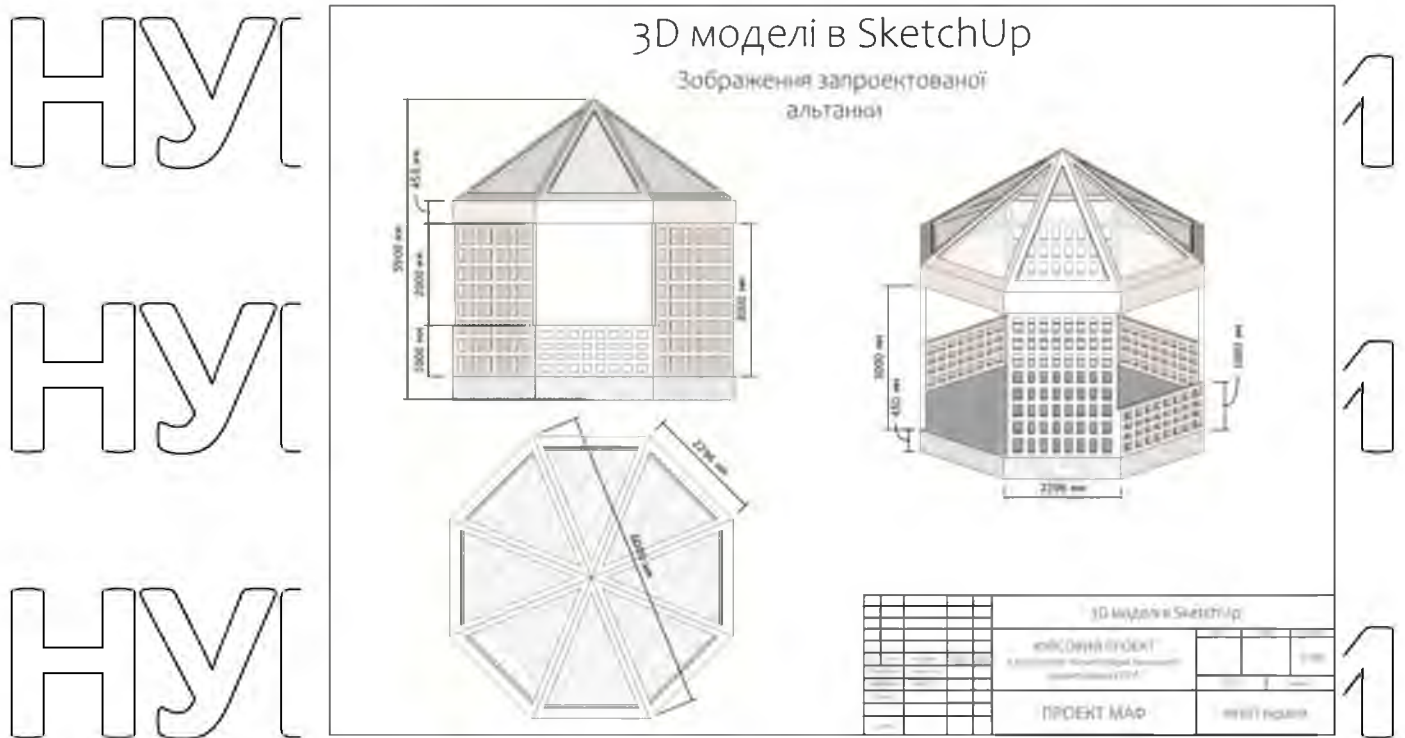

Рис.4.3. Креслення моделі альтанки в SketchUp (розроблено автором)

Малі архітектурні форми (МДФ) функціонального призначення це спеціальні архітектурні елементи, що розташовані на вулицях, в парках, в скверах та інших громадських місцях з метою виконання певних практичних функцій та забезпечення комфорту відвідувачів. На кожному садово-парковому об'єкті малі архітектурні форми функціонального призначення відіграють важливу роль [14].

Пропонується облаштувати територію монохромного саду такими функціональними МДФ, як два різновиди лав (короткочасного та довготривалого відпочинку), світильники, сміттєзбірники.

Лави довготривалого відпочинку призначені для забезпечення максимального комфорту сидячих відвідувачів протягом тривалого періоду. Ці лави зазвичай розміщують у тих місцях, де люди можуть провести найбільше часу, де хочеться залишитися, насолоджуючись природою, архітектурою чи іншими видами відпочинку. Зазвичай це ідеальний тип лав для тих, хто хоче провести час

НУБІП УКРАЇНИ

на свіжому повітрі, читаючи книгу, розмірковуючи або просто насолоджуючись оголюючою красою [21].

Запроектвані на території монохромного саду лави, призначені для довготривалого відпочину, виконані в класичному стилі з дерева та пофарбовані у білий колір (рис.4.4).

Рис.4.4. Лави для довготривалого відпочинку в зоні тихого відпочинку (розроблено автором)

Серед МАФ функціонального призначення на території монохромного саду "Помос" також запроектвані лави для короточасного відпочинку (рис.4.5). Зазвичай такі лави розміщуються в переважній більшості громадських місць та садово-паркових об'єктів. Вони призначені для того, щоб люди, які знаходяться на об'єкті, завжди могли на них сісти та відпочити хоча б кілька хвилин. Такі лави зобов'язані бути максимально зручними [21].

Креслення конструкції лав, призначених для короточасного відпочинку, також виконано в програмі SketchUp: бетонно-дерев'яні, зі спинкою, білого кольору (рис.4.6).

Рис.4.5. Лави для короткочасного відпочинку в зоні релаксу (розроблено автором)

НУБІП Україна

По всій території монохромного саду запроєктовані білі класичні сміттєзбірники, що також розроблені за допомогою програми SketchUp (рис.4.6).

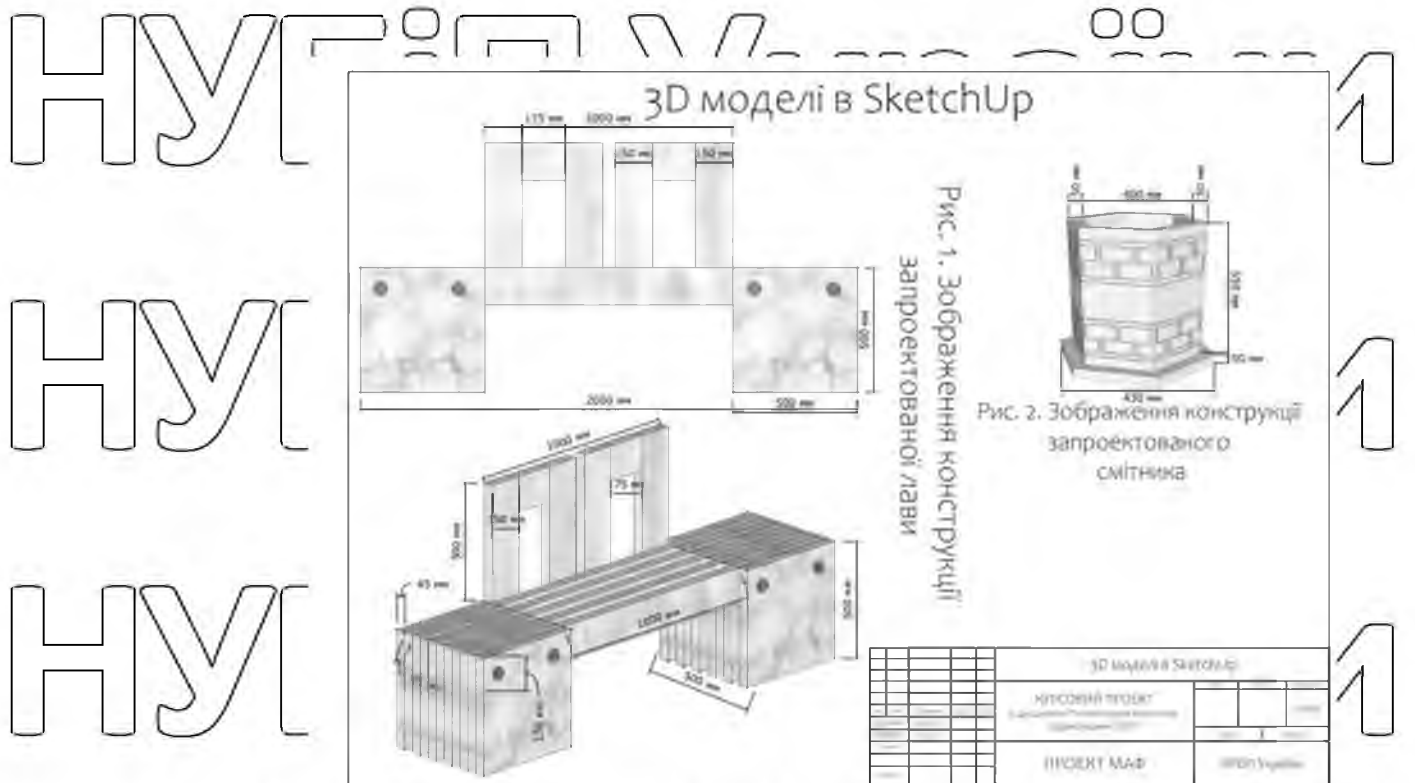

Рис.4.6. Креслення моделі лави короткочасного відпочинку та урни в програмі SketchUp (розроблено автором)

НУБІП Україна

Всі малі архітектурні форми виконані в єдиному стилі та підібрані за кольоровою гаммою та матеріалами – це важливий аспект дизайну та благоустрою сучасних садів та громадських місць. Ця концепція сприяє створенню єдиної архітектурної мови, яка надає території об'єм та характер.

НУБІП УКРАЇНИ

4.2. Функціональне та декоративне освітлення території

Дизайн освітлення, який довгий час використовувався виключно з функціональною метою – забезпечував пересування нічним містом, зараз поєднується з естетичним та декоративним аспектом.

Ландшафтне освітлення – це освітлення, яке призначене для оформлення парків, садів, приватних подвір'їв та присадибних ділянок. Дане поняття часто плутають з утилітарним освітленням вулиць, житлових районів чи проспектів, але насправді це не так. Відмінність полягає в тому, що окрім освітлювальної функції, переслідується мета декоративного оформлення заданої території [28].

Ландшафтне освітлення призначене для оформлення парків, садів та приватних ділянок. Хоча це поняття іноді сплутують з утилітарним освітленням вулиць, житлових районів і проспектів, насправді воно відрізняється тим, що його основною метою є не лише забезпечення освітлення, а й створення та доповнення декоративного оформлення на визначеній території [28].

Освітлення саду може бути як функціональним, так і декоративним. Функціональне освітлення на території проєктування призначене для забезпечення безпечного пересування в темряві та сприяє кращій орієнтації в просторі (рис.4.7) [40].

НУБІП УКРАЇНИ

a)

б)

Рис. 4.7. Функціональне освітлення: а) території головного входу; б) території центральної площі (розроблено автором)

Для освітлення території монохромного саду запропоновано використати вуличні ліхтарні стовпи NOWODVORSKI 55312, що виконані у стилі модерн і мають лаконічний, простий та сучасний дизайн і не буде обтяжувати простір (рис.4.8) [22].

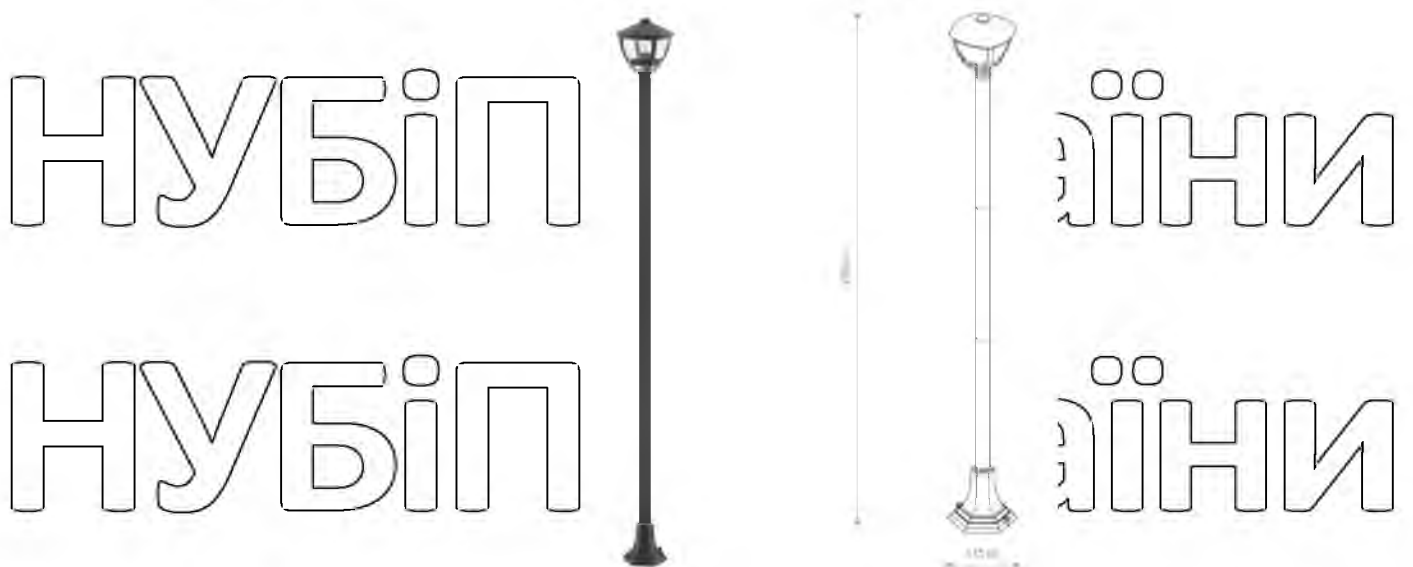

Рис. 4.8. Ліхтар для функціонального освітлення території саду [22]

Декоративне освітлення на території проєктування призначене для естетичного оформлення простору. Цей тип освітлення не менш важливий, так як дозволяє створювати світлові композиції і ефекти, розставляє акценти, що підкреслюють переваги ландшафту і відводять погляд від недоліків. Як елементи декоративного освітлення монохромного саду запропоновано невеликі сферичні світильники на сонячній батареї від Stellar LED (рис.4.9) [2]. Хаотично розміщені по всій території монохромного саду та трохи відрізняючись одне від одного за розміром, такі світильники чудово підкреслять загальну концепт-ідею та нагадуватимуть розсипані по небу зорі.

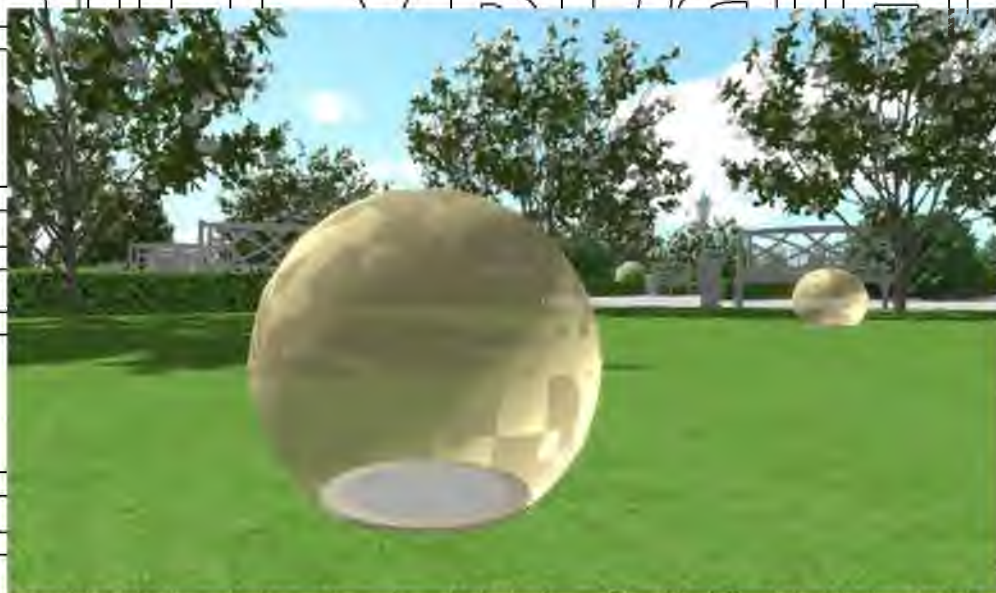

Рис. 4.9. Запроєктовані кулеподібні світильники Stellar LED (макет RealTime)

Функціональне та декоративне освітлення перетинаються та доповнюють одне одного. Це поєднання є невід'ємною складовою ландшафтного дизайну з метою створити не лише безпечне, але і естетично привабливе освітлення ландшафту, яке підкреслює його унікальність і красу в будь-який час доби [37].

4.3. Особливості облаштування дорожньо-стежкової мережі

Облаштування дорожньо-стежкової мережі в ландшафтному дизайні є одним із основних завдань, пов'язаних із формуванням планувальної структури та передбачає створення комфортних та безпечних шляхів, які сполучають різні частини саду, парку або природного ландшафту [3].

Перед початком будівництва доріжок і стежок важливо ретельно спланувати їх розташування. Шляхи повинні бути логічно розміщені, враховуючи природні контури території, ландшафтну структуру та функціональне зонування. Велику роль відіграють і такі аспекти, як загальна протяжність дорожньо-стежкової мережі, надійність їх конструкції та декоративність покриття. Доріжки і стежки також впливають на зовнішній вигляд саду чи парку, тому їх дизайн повинен гармоніювати з загальним стилем та архітектурними елементами оточення [45].

Запроектована дорожньо-стежкова мережа забезпечуватиме відвідувачів комфортом при пересуванні територією монохромного саду. Мережа паркових алей та доріжок запроектована з урахуванням доцільного розподілу відвідувачів по різним зонам території. Складовими елементами цієї мережі є: основні прогулянкові доріжки, додаткові та окремі композиційні (Додаток А.4).

Для облаштування дорожньо-стежкової мережі запропоновано використовувати тротуарну плитку – дуже простий в укладці та обслуговуванні сучасний матеріал для покриття доріг та доріжок різного призначення, що може витримувати значні перепади температур та не забруднює навколишнє середовище шкідливими речовинами [9].

Тротуарна плитка «Модерн», що складається із тринадцяти елементів різного розміру, має гладку, рівну поверхню та багато варіантів кольорового оформлення, чудово підійде для оформлення дорожньо-стежкової мережі монохромного саду (рис. 4.11). Її товщина становить близько 60 мм., а вага на 1 кв. м. – 141 кг. [24].

Рис. 4.11. Загальний вигляд та варіанти кольорів тротуарної плитки «Модерн» [24]

Конструкція доріжки (рис.4.12) з тротуарної плитки складається верхнього шару — самої тротуарної плитки, середнього — бетонного розчину (100мм), нижнього — середній щебінь (150мм) [10].

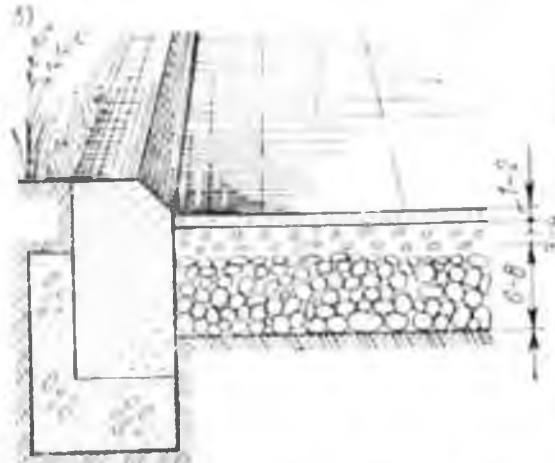

Рис. 4.12. Конструкція створення доріжки з плиточним покриттям [10]

Основними моментами зупинок на шляху маршрутів є захоплюючі види, садово-паркове обладнання загального користування, малі архітектурні форми утилітарного призначення та споруди декоративного та монументального характеру. Дані моменти несуть в собі умови комфорту, розваги або відпочинку.

Висновки.

Для забезпечення різноманітного дозвілля та комфортного перебування відвідувачів запропоновані та розроблені елементи благоустрою: художньо-декоративні та функціональні МАФ. Серед елементів художньо-декоративного призначення на території монохромного саду запроєктована велика кількість фонтанів різноманітних видів і форм та альтанки. Серед МАФ функціонального призначення – два різновиди лав (короткочасного та довготривалого відпочинку), світильники, сміттєзбірники. Всі малі архітектурні форми виконані в єдиному стилі та підбрані за кольоровою гаммою та матеріалами – це важливий аспект дизайну та благоустрою сучасних садів та громадських місць. Ця концепція сприяє створенню єдиної архітектурної мови, яка надає території об'єм та характер.

Для забезпечення безпечного пересування в темряві та естетичного оформлення простору території монохромного саду запропоновано елементи для влаштування функціонального та декоративного освітлення. Овуличні ліхтарні стовпи та сферичні світильники різного діаметру на сонячній батареї.

У ході надання проєктних пропозицій щодо облаштування монохромного саду розроблено схему дорожньо-стежкової мережі, запропоновано тришарову конструкцію доріжок із середнього щебеню, бетонного розчину та тротуарної плитки «Модерн», що складатиметься із тринадцяти елементів різного розміру, має гладку, рівну поверхню та багато варіантів кольорового оформлення.

НУБІП України

У даній магістерській кваліфікаційній роботі представлені теоретичні аспекти щодо організації монохромних садів та надані проектні пропозиції з організації та облаштування монохромного саду "Люмос" в с. Зелене Дунаєвського району Хмельницької області.

1. На основі проаналізованих інтернет-джерел встановлено: Історичний досвід створення монохромних садів сягає давніх часів. Концепція монохромності зародилася ще в стародавній Індії, а також в Японії, що відома своєю прихильністю до мінімалізму і простоти. Тогочасні монохромні сади проектувались поблизу монастирів та храмів, де вони слугували місцем медитації та називались «місячними садами». Ця ідея пізніше почала активно поширюватись і в Європі. В епоху Відродження монохромні сади складалися з лінійно-геометричних форм та геометрично розміщених клумб з однорідних квітів або кущів. Монохроматичні сади були популярними й в барокову епоху, коли сади стали важливою частиною архітектурного дизайну палаців і резиденцій. Концепція монохромних садів в більш сучасному розумінні почала формуватись лише в 18-19 століттях. Тоді ж ніку своєї популярності вона набула завдяки праці видатних ландшафтних дизайнерів, таких як, наприклад, Віта Саквіль-Вест ("Білий сад" замку Сіссінгхерст, що в Англії) [39].

2. Монохромний сад має композицію, спрямовану на використання лише одного кольору або відтінку, або ж декількох кольорів, але з одного кольорового спектру, яка дає можливість створити території, спрямовані на певний колористичний ефект. На сьогодні встановлено чіткий взаємозв'язок впливу кольору на психо-емоційний і навіть фізіологічний стан людини. У композиційному

НУБІП України

аспекти такі сади надають дизайну чистоти і простоти, привертаючи увагу спостеріганів та створюючи різноманітні настрої та почуття.

3. У ході передпроектного аналізу даної території, який включає в себе дослідження її особливостей та природного середовища встановлено: площа об'єкту становить 2,6 га, територія перебуває в земельній власності Дунаєвецької міської ради, межує з автомобільними дорогами і житловими будинками, має широкий вільний простір. Наразі там відсутні будь-які споруди. Під час проведення натурного обстеження території були визначені такі основні деревні види рослин, як: *Acer platanoides* L., *Tilia cordata* Mill.. Зустрічаються також поодинокі дерева *Quercus robur* L. та *Alnus glutinosa* (L.) Gaerth. та кущі *Cornus alba* L., *Sambucus nigra* L. та *Rosa canina* L. Існуючі насадження мають незадовільний санітарний стан і відповідно низьку декоративність. Територія рівнинна, потребує повного перепланування та реорганізації.

4. Майбутній сад с. Зеленче, призначений для відпочинку та гармонійного злиття з природою, відіграватиме естетичну та емоційно-комфортну роль завдяки підбраному асортименту рослин в різноманітних відтінках жовтого кольору. Концепція саду відображає геометричні та органічні форми та лінії, які асоціюються з небесними світилами, такими як Сонце, Місяць та зірки. Такий вибір кольору тісно пов'язаний з загальною ідеєю створення саду, який відтворює космічну гармонію та сприяє візуальному та емоційному сприйняттю світла, що відповідає назві «Люмос».

5. У ході розробки ландшафтно-планувальної організації території запропоновано виділити наступні зони: зона головного входу, зона додаткового входу, центральна, прогулянкова, зона релаксу та зона тихого відпочинку. Зонування такого типу задовольнить потреби всіх відвідувачів, оскільки надає можливість організувати такі види дозвілля, як тихий відпочинок, прогулянка, медитація, спілкування з близькими. В основі зонування і схеми дорожньо-

стежкової мережі покладено концепцію, що відображає геометричні форми та лінії, що асоціюються з рухом небесних світил по певним орбітам.

6. Відповідно до планувального рішення.

- зона головного входу в монохромний сад розташовуватиметься в північній частині території проектування. Площа виконана у вигляді півмісяця, оточена лавами та ліхтарями по своїй периферії. Тут починається алея, котра спрямовує відвідувачів по головній композиційній осі саду до прогуляркової зони та головної доминанти – масштабної центральної площі з фонтаном кулеподібної форми;

площа центральної зони виконана у формі Сонця з клумбами та доріжками-промінцями. Центральна площа повністю відповідатиме загальній концептуальній ідеї: вона – центр саду, так само як і саме небесне світило

Сонце – центр нашої Сонячної системи. Також, з допомогою легкого підвищення, створюватиметься ефект панорамного огляду. Стоячи в центрі площі, кожен відвідувач зможе окинути поглядом весь сад, від головного входу до другорядного.

- наступною демонструватиметься зона релаксу зі штучно створеним озером у формі молодого місяця, яке матиме такий же космічний ефект, як і центральна площа. Озеро стане не лише об'єктом естетичного сприйняття, але й функціонально вплине на тепловий режим та вологість повітря в саду. На території зони релаксу також запроектовані лави та альтанки, де люди можуть посидіти, відпочити від турбот, почитати книгу, або ж поспілкуватися із

близькими;

- одразу після зони релаксу представлена ще одна прогулянкова зона, що межує з зоною тихого відпочинку та зоною додаткового входу. Зона додаткового входу розташовуватиметься в південно-західній частині саду.

Площа матиме форму півкруга з промінчиками, одразу наштовхуючи відвідувача на думку про сонячне сяйво.

7. Рослини підібраних видів враховують необхідність забезпечення неперервного цвітіння, або використання фонового розцвічення листя. Композицію насаджень в проектних рішеннях в основному складають групові, рядові та солітерні посадки деревних видів рослин, листя чи квіти яких відповідають жовтому кольоровому спектру: *Acacia baileyana* F.Muell., *Euonymus fortunei* 'Emerald n' Gold' (Turcz.) Hand.-Maz., *Hypericum prolificum* L., 'Yellow Doll' rose, *Acer platanoides* 'Golden Globe' L., *Kerria japonica* 'Pleniflora', *Forsythia x intermedia* та ін.

8. Для забезпечення різноманітного дозвілля та комфортного перебування відвідувачів запропоновані та розроблені елементи благоустрою: художньо-декоративні та функціональні МАФ. Серед елементів художньо-декоративного призначення на території монохромного саду запроєктовано:

- альтанки на території зони релаксу, що складаються з дерев'яного каркасу, пофарбованого у білий колір, мають восьмикутну форму, скляний дах і підлогу, викладену плитами з натурального білого каменю – 5 шт;
- фонтани: декоративні каскадні фонтани-кулі – 7 шт, класичні одноструменеві – 3 шт.

Серед МАФ функціонального призначення:

- лави, призначені для довготривалого відпочину, виконані в класичному стилі з дерева та пофарбовані у білий колір – 50 шт;
- бетонно-дерев'яні, зі спинкою, білого кольору лави, призначені для короткочасного відпочинку, креслення яких виконано в програмі SketchUp – 35 шт;
- білі класичні сміттєзбірники, що також розроблені за допомогою програми SketchUp – 60 шт.

Всі малі архітектурні форми виконані в єдиному стилі та підібрані за кольоровою гаммою та матеріалами – це важливий аспект дизайну та благоустрою

сучасних садів та громадських місць. Ця концепція сприяє створенню єдиної архітектурної мови, яка надає території об'єм та характер.

Для забезпечення безпечного пересування в темряві та естетичного оформлення простору території монохромного саду запропоновано елементи для влаштування функціонального та декоративного освітлення:

- вуличні ліхтарні стовпи NOWODVORSKI 55312, що виконані у стилі модерн і мають лаконічний, простий та сучасний дизайн і не буде обтяжувати простір;

- сферичні світильники різного діаметру на сонячній батареї від Stellar LED, хаотично розміщені по всій території монохромного саду. Такі світильники чудово підкреслять загальну концепцію ідею та нагадуватимуть розсіпані по небу зорі

У ході надання проектних пропозицій щодо облаштування монохромного саду розроблено схему дорожньо-стежкової мережі із тротуарної плитки «Модерн» площею 7 697 м², що складатиме 29,6 % від загальної площі монохромного саду. Тротуарна плитка «Модерн» має гладку, рівну поверхню та багато варіантів кольорового оформлення. При проектуванні використовувались, зокрема, «Хром» та «Бісквіт».

Отже, надані проектні пропозиції, щодо організації та облаштування монохромного саду «Люмос» спрямовані на створення унікального простору, який не лише інтегрує в себе естетичні та декоративні елементи, але й враховує практичність та функціональність, де кожен елемент має своє місце і функцію, а загальна концепція сприяє створенню неповторного досвіду та настрою для відвідувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білоус В.І. Садово-паркове мистецтво. Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів: Навч. посіб. для Вузів зі спец. садово-паркове господарство / Академія наук вищої школи України; Лісівнича академія наук України; Уманська держ. аграрна академія. — К.: Науковий світ, 2001. — 299 с.
2. Вуличний світильник на сонячній багарей від Stellar LED Меркурій. URL: <https://styl-zhittva.com.ua/ua/p675049042-vulichnij-svitilnik-sonyachnij.html> (дата звернення: 10.11.2023).
3. ДЕН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій [Чинний від 2012-09-01]. Київ: Мінрегіон України, 2012. 64 с. (Інформація та документація)
4. Декоративні особливості рослин і прийоми складання рослинних композицій: веб-сайт. URL: <http://surl.li/vdcd> (дата звернення 15.04.2023)
5. Дунаєвецький район. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дунаєвецький_район (дата звернення: 10.11.2023).
6. Жива огорожа: веб-сайт. URL: <http://surl.li/vdce> (дата звернення 15.04.2023)
7. Зеленче, Дунаєвецький район, Хмельницька область » Історія міст і сіл Української РСР. Історія міст і сіл Української РСР. URL: <http://ukrssi.com.ua/khmeln/dunavevetskiy/zelenche-dunavevetskiy> (дата звернення: 10.11.2023)
8. Крижановська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекет., 2019. 348 с.
9. Кучерявий В. П. Озеленення населених міст / В. П. Кучерявий — Львів: Світ, 2008 — 456 с.
10. Кушнір А. І., Суханова О.А. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Садово-паркове будівництво» 4-е видання, переробл. та допов. Київ, НУБіП, 2019. 84 с.

11. Ландшафтна архітектура : довідник термінів / В.П. Кучерявий, Р.Б. Дудин, Т.М. Левусь. – Львів : Компанія «Манускрипт», 2010. – 156 с

12. Левченко Н. А. Пропозиції, щодо організації території монохромного саду с. Зеленче, Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області. *Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства*. 76-та Всеукр. студент. науково-практ. конф., 17 листоп. 2022 р. Київ.

13. Малі архітектурні форми в ландшафтному дизайні: веб-сайт. URL: <https://bizreview.com.ua/mali-arhitekturni-formi-v-landshaftnomu-dizajni/> (дата звернення 15.10.2022)

14. МАФ функціонального призначення: веб-сайт. URL: <http://surl.li/vdco> (дата звернення 15.04.2023)

15. МАФ художньо - декоративного призначення: веб-сайт. URL: <http://surl.li/vddn> (дата звернення 15.04.2023)

16. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту: веб-сайт. URL: <http://surl.li/vdbz> (дата звернення 15.04.2023)

17. Озеленення: веб-сайт. URL: <http://surl.li/vdcb> (дата звернення 17.02.2021)

18. Природа Хмельницької області / Під ред. К.І. Беренчука. – Львів: Видавниче об'єднання «Вища школа», 1980. – 152 с.

19. Пушкар В. В. Порайонний асортимент дерев і кущів України / Пушкар В. В., Кузнецов С. І., Левон Ф. М. – К.: Держбуд України, 1998. – 187с.

20. Сади замку Віландрі і його знаменитий декоративний город. *Зелена Садиба*. URL: <https://zelenasadyba.com.ua/landshaftnij-dizajn/sadi-zamku-vilandri-i-yogo-znamenitij-dekorativnij-gorod.html> (дата звернення 10.11.2023).

21. Садово-паркові меблі та обладнання. *Elib LNTU*. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/HTML/L9_4.html (дата звернення: 10.11.2023).

22. Світильник вуличний NOWODVORSKI Інтернет магазин світильників *Lampa.*
 URL: <https://www.lampa.ua/katalog/55312.html?gad=1&gclid=CjwKCAlAZaocBhBzEiwAxFiOBgxrijsf0E5ePsfv3W-> (дата звернення: 10.11.2023).

23. Солітери в ландшафтному дизайні. Мова Квітів.
 URL: <https://movakvitiv.com/solitery-v-landshaftnomu-dyzajni/> (дата звернення: 10.11.2023).

24. Тротуарна плитка Модерн. Мії двір.
 URL: <https://miidvir.ua/product/modern> (дата звернення: 10.11.2023).

25. Учасники проєктів Вікімедіа. Дунаєвський район – Вікіпедія. *Wikimedia.* URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дунаєвський_район (дата звернення: 10.11.2023).

26. Як створити монохромний сад, будівельний портал. Файний блог.
 URL: <https://ua.waykun.com/articles/jak-stvoriti-monohromnij-sad-budivelnij-portal.php> (дата звернення: 10.11.2023).

27. Bewitching black garden plants. *Black Gold.*
 URL: <https://blackgold.bz/bewitching-black-garden-plants/> (date of access: 10.11.2023).

28. Bukhtiarova M., Gnatiuk L. The Role Of Lighting In Landscape Design. Light Design, Outdoor Lighting. *Theory and practice of design.* 2022. No. 26. P. 240–247. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2022.26.29> (date of access: 10.11.2023).

29. Contemporary color in the landscape. Timber Press (OR), 2011.

30. Dong Z. L. An analysis of colors used in gardening and landscape design. *Advanced materials research.* 2013. Vol. 838-841. P. 3031–3034. URL: <https://doi.org/10.4028/www.scientific.net/amr.838-841.3031> (date of access: 10.11.2023).

31. Gold Border - Wave Hill. *Wave Hill.*
 URL: <https://www.wavehill.org/discover/garden-journal/gold-border> (date of access: 10.11.2023).

32. Google Maps: веб-сайт.
 URL: <https://goo.gl/maps/hFLmQYv1QhdyDjyXA> (дата звернення 15.04.2023)

33. Herrington S. Landscape design. *The routledge companion to landscape studies*. Second edition. | Milton Park, Abingdon, Oxon ; New York : Routledge, 2018., 2018. P. 487–498. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315195063-39> (date of access: 11.11.2023).

34. How to use red in your flower garden. *Longfield Gardens*.
 URL: <https://www.longfield-gardens.com/article/how-to-use-red-in-your-flower-garden> (date of access: 10.11.2023).

35. Kamianets-Podilskyi Raion. *Wikipedia, the free encyclopedia*.
 URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Kamianets-Podilskyi_Raion (date of access: 10.11.2023).

36. Learning From The Best. *Hanselman Landscape & Gardens*.
 URL: <https://www.hanselmanlandscape.com/2016/03/learning-from-the-best/> (date of access: 10.11.2023).

37. Liu H., Cheng J., Yusuf A. H. Design of Light Emitting Diodes (LEDs) Lighting System and Its Application in Garden Landscape Decoration. *Journal of nanoelectronics and optoelectronics*. 2020. Vol. 15, no. 6. P. 734–742.
 URL: <https://doi.org/10.1166/jno.2020.2793> (date of access: 11.11.2023).

38. Manning O. D. Water in landscape design. Sheffield: University of Sheffield, Dept. of Landscape, 1992.

39. Monochromatic garden. *Wikipedia, the free encyclopedia*.
 URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Monochromatic_garden (date of access: 10.11.2023).

40. Moyer J. L. The landscape lighting book. New York: J. Wiley, 1992. 282 p.

41. Parc André Citroën. *Paris je l'aime - Tourist office*.
 URL: <https://parisjetaime.com/eng/culture/parc-andre-citroen-p3572> (date of access: 10.11.2023).

42. Parc André-Citroën - Wikipedia. *Wikipedia, the free encyclopedia.*
 URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Parc André-Citroën](https://en.wikipedia.org/wiki/Parc_Andr%C3%A9_Citro%C3%A9n) (date of access: 10.11.2023).

43. Sissinghurst UK. *The Garden Idea.*
 URL: <https://thegardenidea.com/sissinghurst-uk/> (date of access: 10.11.2023).

44. Sweet R. Refresh your garden design with color, texture & form. Cincinnati, OH: Horticulture, 2013. 159 p.

45. Terri & Nancy Brown. *Garden trails.* Susan Scheewe Publications, Inc., 1993.

46. The red borders at hidcote - country garden UK. *Country Garden UK.*
 URL: <https://countrygardenuk.com/the-red-borders-at-hidcote/> (date of access: 10.11.2023).

47. Vegetables, Villandry, (Vive la France!). *A Traveling Gardener | Wandering, Wondering, Noticing. . .* URL: <https://travelinggardener.com/oh-look-villandry-gardens-loire-valley/> (date of access: 10.11.2023).

48. Wave hill: NYC's garden gem and cultural center. *Side of Culture.*
 URL: <https://sideofculture.com/2022/05/wave-hill-nycs-garden-gem-and-cultural-center/> (date of access: 10.11.2023).

49. Wave Hill. *Wikipedia, the free encyclopedia.*
 URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Wave_Hill (date of access: 10.11.2023).

50. White garden ideas. *Gardens Illustrated Discover the world's most beautiful gardens.* URL: <https://www.gardensillustrated.com/garden-design/white-garden-ideas> (date of access: 10.11.2023).

51. Young D., Young M. *The art of the japanese garden: history / culture / design.* Tuttle Publishing, 2019. 176 p.

52. Zhang L., Dempsey N., Cameron R. Flowers – Sunshine for the Soul! How does floral colour influence preference, feelings of relaxation and positive up-lift?. *Urban Forestry & Urban Greening.* 2022. P. 127795.

URL: <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2022.127795> (date of access: 10.11.2023).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України
ДОДАТКИ

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУВБІП України

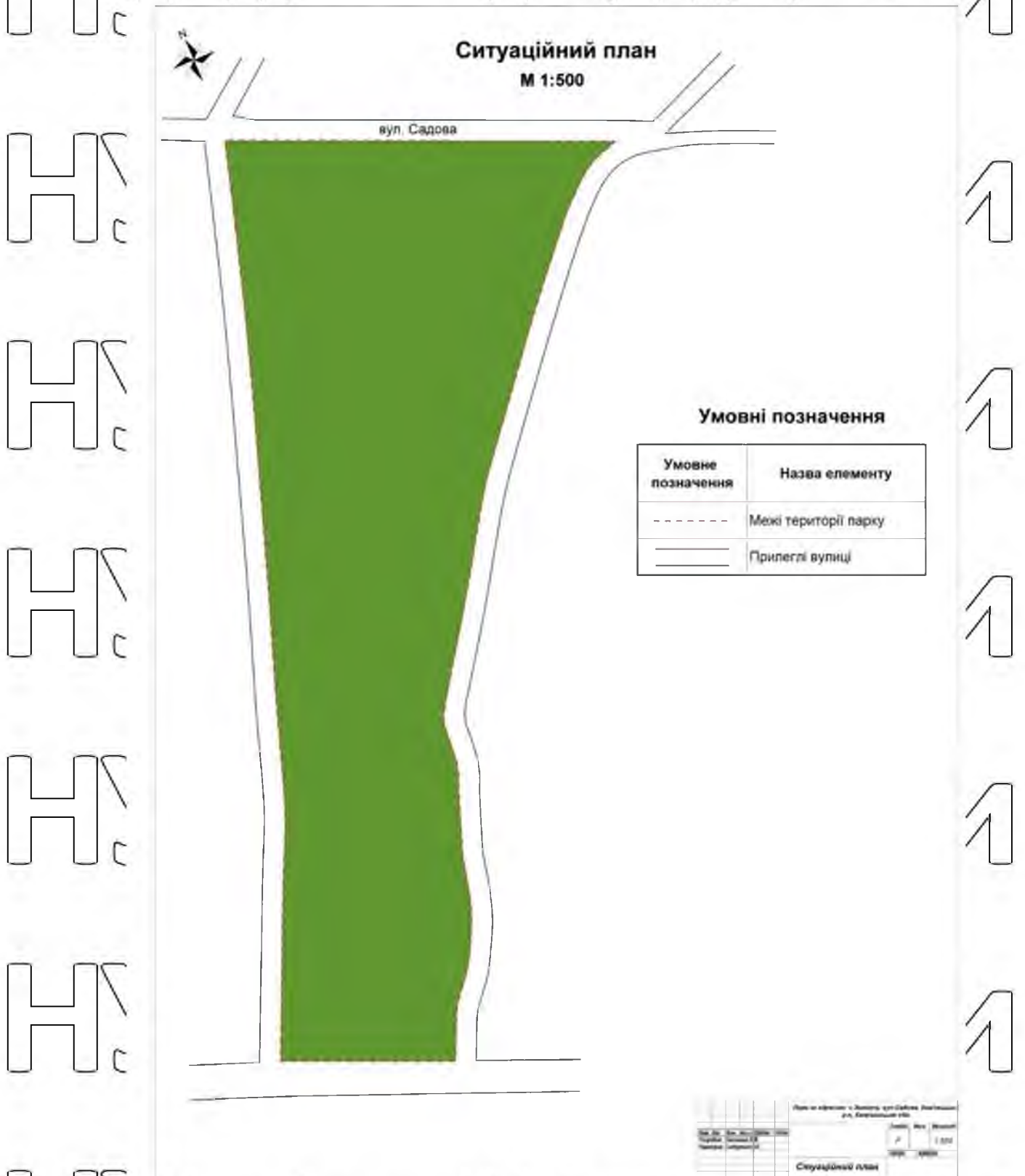

Рис. А.1 Ситуаційний план (розроблено автором)

НУВБІП України

Додаток А.2

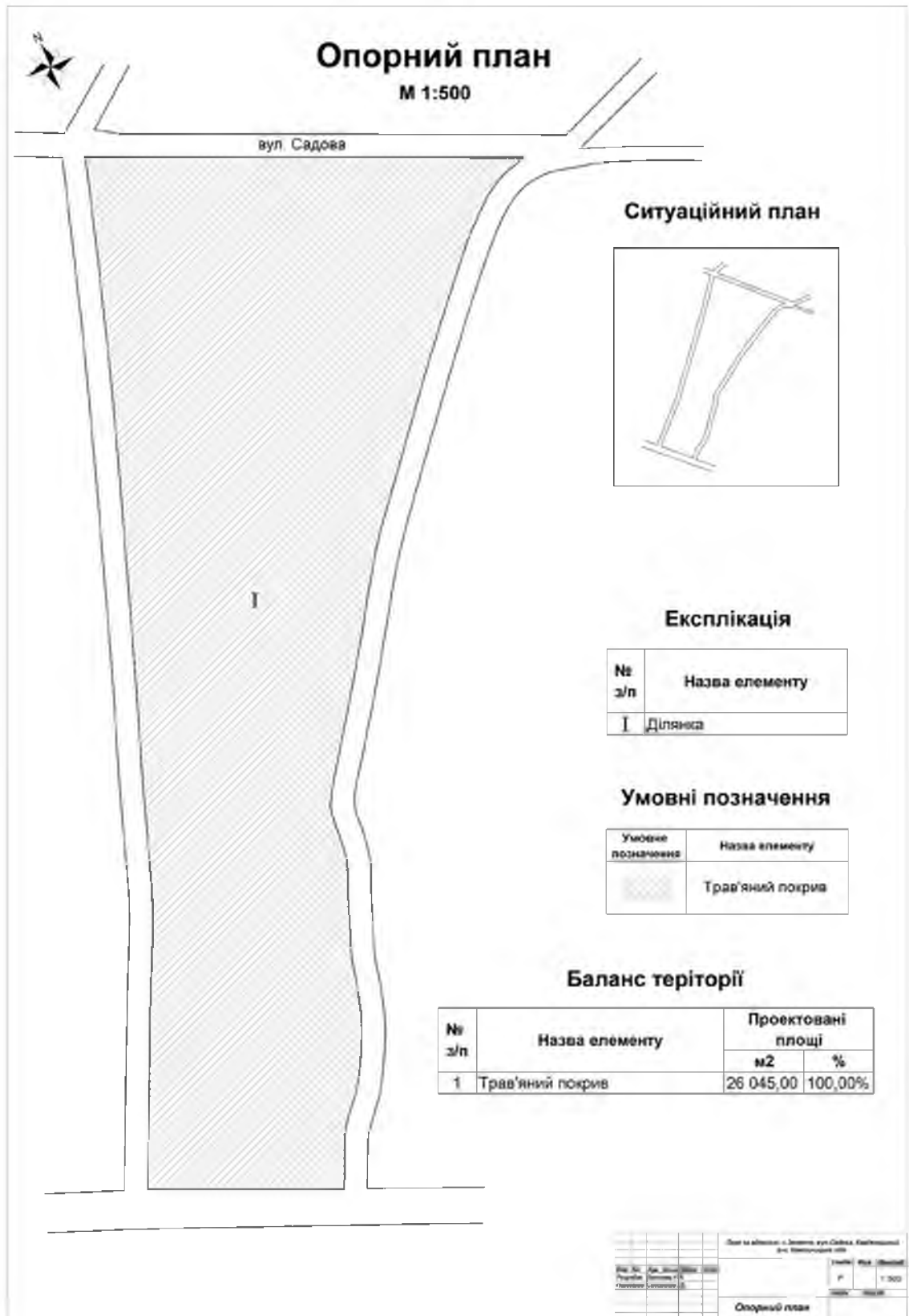

Рис. А.2. Опорний план (розроблено автором)

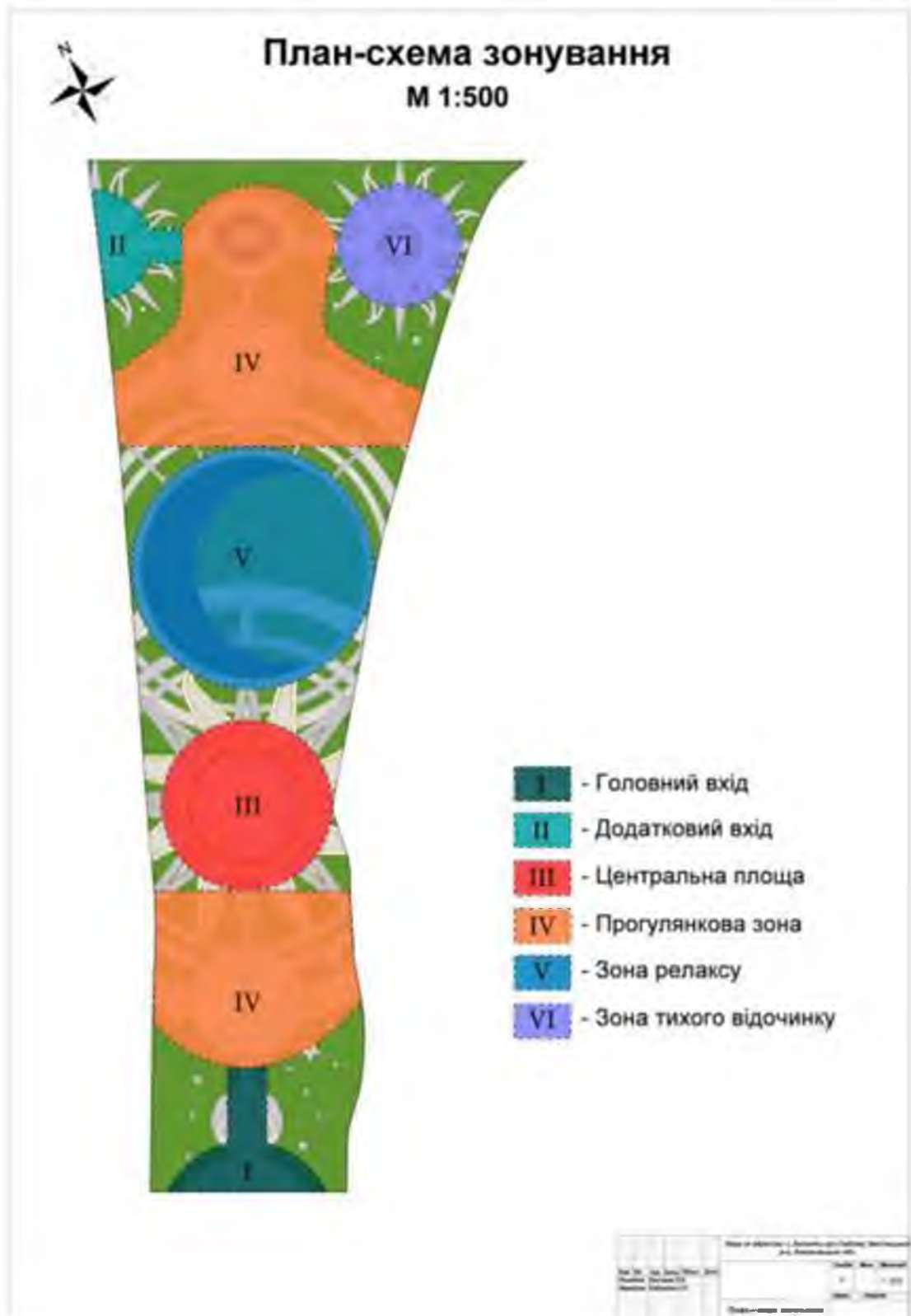

Рис. А.3. Схема функціонального зонування монохромного саду (розроблено автором)

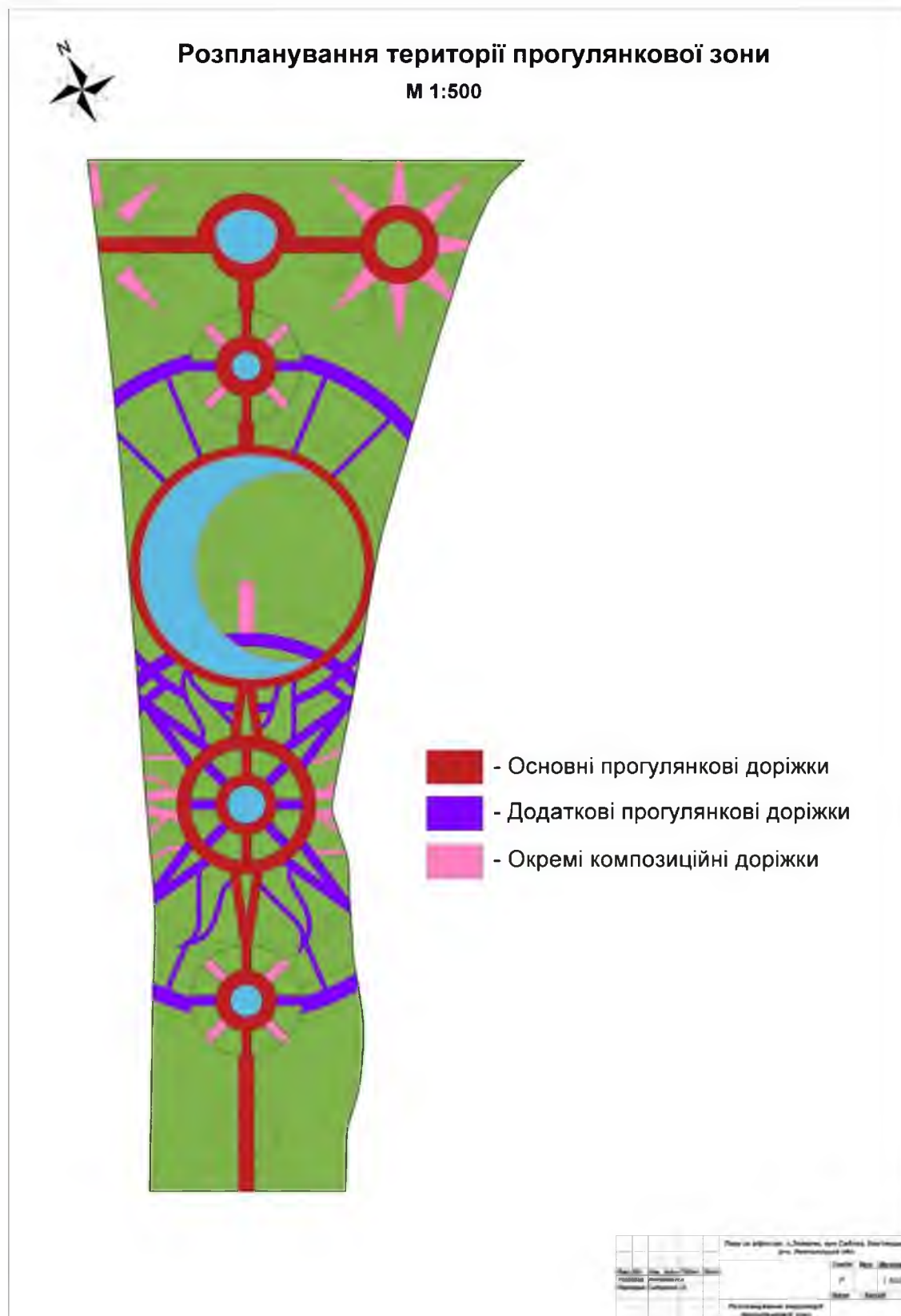

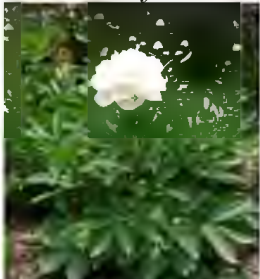

Рис. А.4. План-схема дорожньо-стежкової мережі об'єкту (розроблено автором)

Аналіз та обґрунтування підбору асортименту рослин по функціональним зонам

№	Тип насаджень	Вид, форма (українська, латинська назви)(фото)	Композиційне призначення та функціональне значення
Головний вхід			
1	Рядові посадки	 Гіркокаштан голий <i>Aesculus glabra</i> Willd.	Забезпечують тінь для відвідувачів
2	Рядові посадки	 Аукуба японська <i>Aucuba japonica</i> Thunb.	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
3	Рядові посадки	 Магнолія віргінська <i>Magnolia virginiana</i> L.	Забезпечують тінь для відвідувачів
4	Групи кущів	 Тис ягідний 'Summergold' <i>Taxus baccata</i> 'Summergold'	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції

Продовження таблиці Б.1

5	Рядові посадки	<p>Бордюр Самшит вічнозелений <i>Buxus sempervirens</i> L.</p> 	<p>Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції</p>
Додатковий вхід			
1	Солітер	<p>Ялиця одноколірна <i>Abies concolor</i> Gordon & Glend.</p> 	<p>Забезпечують тінь для відвідувачів</p>
2	Рядові посадки	<p>Модрина японська 'Pendula' <i>Larix Kaempferi</i> 'Pendula'</p> 	<p>Створюють гру світлотіней</p>
3	Рядові посадки	<p>Півонія молочноквіткова <i>Paeonia lactiflora</i> Pallas</p> 	<p>Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції</p>

Продовження таблиці Б.1

4	Рядові посадки	<p>Ялина блакитна '<i>Glauca</i>' <i>Picea pungens</i> '<i>Glauca</i>'</p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
5	Рядові посадки	<p>Ялівець звичайний <i>Juniperus communis</i> L.</p> 	Спрямовують відвідувачів
Центральна площа			
1	Рядові посадки	<p>Самшит вічнозелений <i>Buxus sempervirens</i> L.</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
2	Солітер	<p>Акація Бейлі <i>Acacia baileyana</i> F.Muell.</p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
3	Рядові посадки	<p>Катальпа бігніонієвидна Нана на штамбі <i>Catalpa bignonioides</i> '<i>Nana</i>'</p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів

Продовження таблиці Б.1

4	Рядові посадки	<p>Півонія 'Yellow Crown' <i>Peonia 'Yellow Crown'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
5	Рядові посадки	<p>Бруслина Форчуна 'Emerald n Gold' на штамбі <i>Euonymus fortunei 'Emerald n Gold'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
6	Рядові посадки	<p>Звіробій кущовий 'Hidcote' <i>Hypericum prolificum 'Hidcote'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
7	Рядові посадки	<p>Троянда 'White Meidiland' на штамбі <i>Rose 'White Meidiland'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
8	Рядові посадки	<p>Гібрид чайної троянди 'Mrs. Herbert Stevens' <i>Rose Hybrid Tea 'Mrs. Herbert Stevens'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції

Продовження таблиці Б.1

9	Рядові посадки	Троянда 'Yellow doll' на штамбі <i>'Yellow doll' rose</i> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
10	Солітер	Клен гостролистий 'Golden Globe' на штамбі <i>Acer platanoides 'Golden Globe'</i> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
Прогулянкова зона			
1	Рядові посадки	Гіркокаштан голий <i>Aesculus glabra Willd.</i> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
2	Рядові посадки	Магнолія віргінська <i>Magnolia virginiana L.</i> 	Забезпечують тінь для відвідувачів. Спрямовують відвідувачів.
3	Рядові посадки	Ялівець звичайний <i>Juniperus communis L.</i> 	Спрямовують відвідувачів

Продовження таблиці Б.1

4	Рядові посадки	<p>Самшит вічнозелений <i>Buxus sempervirens</i> L.</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
5	Рядові посадки. Солітер.	<p>Ялина блакитна 'Glauca' <i>Picea pungens</i> 'Glauca'</p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
6	Рядові посадки	<p>Модрина японська 'Pendula' <i>Larix Kaempferi</i> 'Pendula'</p> 	Створюють гру світлотіней
7	Солітер. Рядові посадки.	<p>Тис ягідний 'Summergold' <i>Taxus baccata</i> 'Summergol'</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
8	Рядові посадки	<p>Троянда 'Yellow doll' на штамбі 'Yellow doll' rose</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції

Продовження таблиці Б.1

9	Солітер	<p>В'яз шорсткий '<i>Pendula</i>' <i>Ulmus glabra 'Pendula'</i></p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
10	Рядові посадки	<p>Керія японська '<i>Pleniflora</i>' <i>Kerria japonica 'Pleniflora'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
11	Рядові посадки	<p>Рододендрон якушиманський '<i>Golden Torch</i>' <i>Rhododendron yakushimanum 'Golden Torch'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
12	Рядові посадки	<p>Форзиція середня / проміжна <i>Forsythia x intermedia Zabel</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
13	Рядові посадки	<p>Рокитник ранній '<i>All Gold</i>' <i>Cytisus x praecox 'All Gold'</i></p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції

Продовження таблиці Б.1

14	Рядові посадки	Бруслина Форчуна ' <i>Emerald 'n' Gold</i> ' на штамбі <i>Euonymus fortunei 'Emerald 'n' Gold'</i> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
15	Рядові посадки	Півонія ' <i>Yellow Crown</i> ' <i>Peonia 'Yellow Crown'</i> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
16	Рядові посадки	Ялівець звичайний ' <i>Green Carpet</i> ' <i>Juniperus communis 'Green Carpet'</i> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
17	Солітер	Нівакі, Ялівець звичайний <i>Nivaki Juniperus communis L.</i> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
18	Рядові посадки	Сосна однохвойна <i>Pinus monophylla Torr. & Frém.</i> 	Забезпечують тінь для відвідувачів. Спрямовують відвідувачів.

Зона релаксу			
1	Рядові посадки	<p>Ялівець звичайний '<i>Green Carpet</i>' <i>Juniperus communis</i> '<i>Green Carpet</i>'</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
2	Рядові посадки	<p>Троянда '<i>White Meidiland</i>' на штамбі <i>Rose</i> '<i>White Meidiland</i>'</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
3	Рядові посадки	<p>Сосна однохвойна <i>Pinus monophylla</i> Torr. & Frém.</p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів. Спрямовують відвідувачів.
4	Рядові посадки	<p>Сосна звичайна <i>Pinus sylvestris</i> L.</p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів.

Продовження таблиці Б.1

Зона тихого відпочинку			
1	Солітер	<p>Ялиця одноколірна <i>Abies concolor</i> Gordon & Glend.</p> 	Забезпечують тінь для відвідувачів
2	Рядові посадки	<p>Модрина японська 'Pendula' <i>Larix Kaempferi</i> 'Pendula'</p> 	Створюють гру світлотіней
3	Рядові посадки	<p>Півонія молочноквітка <i>Paeonia lactiflora</i> Pallas</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
4	Рядові посадки	<p>Тис ягідний 'Repandens' <i>Taxus baccata</i> 'Repandens'</p> 	Для функціонального розмежування територій без візуальної ізоляції
5	Солітер	<p>Кипарисовик лавсона 'Ellwoodii' <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Ellwoodii'</p> 	Створюють гру світлотіней